

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۳ مرداد ماه ۱۴۰۵

(جامع ۵)

تلاشی در مسیر موفقیت

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز
برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۲۱

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، ابوالفضل بهاری، محمدابراهیم توننده جانی، امیر زراندوز، علی شهربابی، نسترن صمدی، پیمان طیار، سعید عزیزخانی، هادی فولادی، علی هاشمی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سید علیرضا علویان، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، یاسین مهدیان، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	رانیا امیری، ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی دهنوی، فاطمه صفری، سید آرش مرتضائی فر
روان‌شناسی	هانا احمدزاده، محمد حبیبی، کوثر دستورانی، محمدعرفان فرهادی، فرید هادی
عربی زبان قرآن	ولی برجی، عمار تاجبخش، ابوطالب درانی، محمدرضا سوری، امیرحسین شکوری، کامران عبداللہی، حمیدرضا قائدامینی، مرتضی کاظم‌شیرودی، سید محمدعلی مرتضوی
تاریخ و جغرافیا	علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، زهرا دامیار، تابان صیقلی، فاطمه عزیززی، سید علیرضا علویان، سید آرش مرتضائی فر، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار، محمدمهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، نیما جواهری، پرگل رحیمی، موسی سپاهی، حمید سودیان، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	سارا شریفی، آفرین ساجدی، مهدی کاردان، مهدی ضیائی، احسان عالی‌نژاد، محمدحسین متولی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	مسئول درس: ابراهیم نوری ویراستار: معصومه صنعت‌کار، سجاد سلیمی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی فرهاد علی‌نژاد	مسئول درس: فریبا رتوفی ویراستار: محسن جمشیدی، مانده ملکی، مهدی یعقوبیان
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی فر	سید آرش مرتضائی فر	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: سیدمجتبی رضا زاده، علی ابراهیمی آرائی، زهرا شمسایی
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: مریم عابدی، محمدحسن سعیدی
عربی زبان قرآن	احسان کلاته عربی	سید محمدعلی مرتضوی	مسئول درس: لیلا ایزدی ویراستار: محسن جمشیدی، مسلم احمدنژاد
تاریخ و جغرافیا	محمدمهدی یعقوبی	محمدمهدی یعقوبی	مسئول درس: محمدصدرا پنجه پور ویراستار: محمدحسن سعیدی
فلسفه و منطق	فرهاد علی‌نژاد	فرهاد علی‌نژاد	مسئول درس: سوگند بیگلری ویراستار: علی بدری، محمدحسین صادق پور، محمد قزی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مسئول درس: سجاد حقیقی پور ویراستار: زهرا شمسایی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصور خاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی

۱- گزینه «۳»

(معمد بهیرایی)

ابتدا مشخص می کنیم چند کیلوگرم رنگ خالص داریم:

$$(11 \times \frac{40}{100}) + (4 \times \frac{70}{100}) = 7/2$$

در ۱۵ کیلوگرم رنگ به اندازه ۷/۲ کیلوگرم رنگ خالص وجود داشت. اگر میزان تبخیر را x بنامیم، داریم:

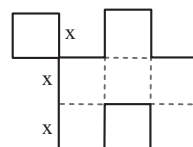
$$\frac{7/2}{15-x} = \frac{50}{100} \Rightarrow x = 0/6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه های ۳۵ تا ۳۸)

۲- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانهای)

با توجه به تقسیم بندی شکل مقابل، شکل از ۷ مربع به ضلع x تشکیل شده است، پس مساحت شکل برابر با ۷x^۲ است و محیط شکل برابر با ۱۸x است، پس داریم:

$$7x^2 = 7 \times 18x \Rightarrow \text{محیط} = 7x^2 = 18x$$

$$7x^2 - 18x = 0 \xrightarrow{\text{فکتورگیری}} 7x(x-18) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x - 18 = 0 \Rightarrow x = 18 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۱۳)

۳- گزینه «۲»

(هاری فولادی)

$$f(1) = 2(1) + 1 = 3, f(2) = 2(2) + 1 = 5, f(3) = 2(3) + 1 = 7$$

همان طور که ملاحظه می کنید مقدار جملات به ترتیب ۳، ۵، ۷، ... هستند، یعنی تشکیل یک دنباله حسابی می دهند. مجموع تعداد فرد جمله ای که دنباله حسابی تشکیل می دهند برابر است با حاصل ضرب تعداد جملات در جمله وسط. در این سؤال ۹۹ جمله داریم که تشکیل دنباله حسابی می دهند و جمله وسط، جمله ۵۰ام است پس کافی است ۹۹ × f(۵۰) را حساب کنیم.

$$f(50) = 2(50) + 1 = 101$$

$$\text{لذا } 99 \times 101 = 9999$$

(ریاضی و آمار (۱) و (۳)، تابع و الگوهای فنی، صفحه های ۵۲، ۶۱ تا ۶۸)

۴- گزینه «۳»

(علی هاشمی)

$$\frac{1}{3} < x < \frac{1}{4} \Rightarrow |2x| = -2x$$

$$\frac{1}{3} < x < \frac{1}{4} \times 2 \Rightarrow -\frac{2}{3} < 2x < -\frac{1}{2} \Rightarrow |2x| = -1$$

$$\Rightarrow y = |4x - 2x| + 3x = |2x| + 3x = 3x - 1$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه های ۳۷ تا ۴۳)

۵- گزینه «۳»

(علی شورایی)

$$\frac{ax^3 - 3x}{x-2} = x^2 + 2x \Rightarrow ax^3 - 3x = x(x+2)(x-2)$$

$$\Rightarrow x(ax^2 - 3) = x(x+2)(x-2)$$

x = ۰ یکی از جواب ها است.

$$ax^2 - 3 = x^2 - 4 \Rightarrow ax^2 - x^2 - 3 + 4 = 0$$

$$(a-1)x^2 + 1 = 0 \Rightarrow x^2 = \frac{-1}{a-1} \Rightarrow \frac{-1}{a-1} > 0 \Rightarrow a-1 < 0$$

$$\Rightarrow a < 1 \quad (1)$$

دقت کنید چون معادله داده شده دارای ۳ ریشه است، لذا باید

(a-1)x^۲ + 1 = ۰ دارای ۲ ریشه باشد و هیچکدام برابر ۲ نباشند، زیرا x = ۲ ریشه مخرج است.

$$4 \neq \frac{-1}{a-1} \Rightarrow 4a - 4 \neq -1 \Rightarrow 4a \neq 3 \Rightarrow a \neq \frac{3}{4} \quad (2)$$

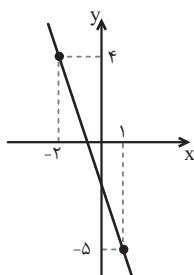
لذا با توجه به شرط های (۱) و (۲) از بین گزینه ها نامساوی a < ۰ همواره برقرار است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه های ۲۷ تا ۳۵)

۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانهای)

نمودار تابع خطی را رسم می کنیم. با توجه به اینکه f(-۲) = ۴ و f(۱) = -۵، نقاط (-۲، ۴) و (۱، -۵) روی نمودار تابع قرار دارند. این دو نقطه را روی صفحه مختصات مشخص کرده و به هم وصل می کنیم. همانطور که مشاهده می شود، نمودار از ناحیه اول عبور نمی کند.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه ۶۱)

۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانهای)

ابتدا دامنه توابع f و g را می یابیم:

$$f = \{(-3, 1), (5, -2), (2, 4)\} \rightarrow D_f = \{-3, 5, 2\}$$

$$g = \{(5, -3), (1, -2), (2, -2)\} \rightarrow D_g = \{5, 1, 2\}$$

دامنه تابع (۳f)(۲g) برابر است با:

$$D_{3f \cdot 2g} = D_f \cap D_g = \{5, 2\}$$

تابع ۶f.g را تشکیل می دهیم:

$$6f.g = \{(5, 6 \times (-2) \times (-3)), (2, 6 \times (4) \times (-2))\} \\ = \{(5, 36), (2, -48)\}$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه ۵۰)

۸- گزینه «۱»

(امیر زرنروز)

در نمودار حبابی متغیر سوم متناسب با مساحت دایره است، بنابراین:

$$\frac{B}{C} = \frac{\pi(3\sqrt{2})^2}{\pi(2\sqrt{3})^2} = \frac{9 \times 2}{4 \times 3} = \frac{3}{2} = 1.5$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

۹- گزینه «۲»

(ممد پیری)

با توجه به آن که می‌دانیم در یک جامعه تقریباً ۶۸ درصد داده‌ها در فاصله

$(\bar{x} - \sigma, \bar{x} + \sigma)$ و تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله

$(\bar{x} - 2\sigma, \bar{x} + 2\sigma)$ قرار دارند، بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} \bar{x} + \sigma &= 102 \\ \bar{x} - 2\sigma &= 96 \\ 3\sigma &= 6 \Rightarrow \sigma = 2 \Rightarrow \bar{x} = 102 - 2 = 100 \end{aligned}$$

$$b = \bar{x} + 2\sigma = 100 + 2(2) = 104$$

$$a = \bar{x} - \sigma = 100 - 2 = 98$$

$$\Rightarrow \frac{104 + 98}{2} = 101$$

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

۱۰- گزینه «۲»

(ممدابراهیم توزندهانی)

اندازه زلزله برحسب ریشتر: متغیر کمی با مقیاس فاصله‌ای است چون قابل

شمارش است و ویژگی‌های مقیاس فاصله‌ای را دارد.

گروه خونی افراد یک متغیر کیفی با مقیاس اسمی است.

ماه‌های یک سال یک متغیر کیفی و مقیاس آن از نوع ترتیبی است چون

بین ماه‌های سال ترتیب وجود دارد. میزان ساعت مطالعه متغیر کیفی است

و مقیاس آن ترتیبی است چون سه حالت دارد.

پس «ب، ج» نادرست و «الف و د» درست است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۰ تا ۸۴)

۱۱- گزینه «۴»

(نسترن صمدی)

$$\begin{aligned} a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, a_6, a_7, a_8, a_9, a_{10}, a_{11} \\ \bar{x}_1 = 5 \quad Q_1 \quad M \quad Q_3 \quad \bar{x} = 11 \\ \bar{x}_2 = \frac{45}{9} \end{aligned}$$

$$\bar{x} = \frac{2 \times 5 + 7 \times \frac{45}{9} + 2 \times 11}{11} = \frac{10 + 45 + 22}{11}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{77}{11} = 7$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۹)

۱۲- گزینه «۲»

(سعید عزیزقانی)

گزاره دلخواه: $P \equiv T, q \equiv F, r$

$$(f) (\sim p \Rightarrow \sim q) \wedge (q \Rightarrow r) = \underbrace{(F \Rightarrow T)}_T \wedge \underbrace{(F \Rightarrow r)}_T \equiv T$$

$$(b) (p \Rightarrow r) \Leftrightarrow \sim r = (T \Rightarrow r) \Leftrightarrow \sim r \equiv F$$

ترکیب دوشروطی دو گزاره وقتی درست است که هر دو درست یا هر دو نادرست باشند ولی در مثال «ب» ارزش دو طرف با هم متفاوت است، پس ارزش گزاره نادرست (F) است.

(ج)

$$(r \wedge \sim p) \Rightarrow (\sim q \vee r) = \underbrace{(r \wedge F)}_F \Rightarrow (\sim q \vee r) \equiv T$$

در ترکیب شرطی هر وقت مقدم نادرست باشد، ارزش گزاره همواره درست

$$F \Rightarrow \text{O} \equiv T$$

است:

$$(p \wedge \sim q) \vee (r \wedge p) \equiv T$$

(د)

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۱۳- گزینه «۲»

(علی هاشمی)

اگر فرد باشد، آنگاه $a+1$ زوج خواهد بود.

$$\sim(p \Rightarrow q) \equiv \sim(p \vee q) \equiv p \wedge \sim q$$

a فرد است و $a+1$ زوج نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۸)

۱۴- گزینه «۲»

(امیر زرنروز)

با محاسبه میانگین، واریانس و انحراف معیار داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{7+4+2+4+5+4+5+9}{8} = \frac{40}{8} = 5$$

$$\sigma = \sqrt{\frac{(7-5)^2 + (4-5)^2 + (2-5)^2 + (4-5)^2 + (5-5)^2 + (4-5)^2 + (5-5)^2 + (9-5)^2}{8}}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{4+1+9+1+0+1+0+16}{8}} = \sqrt{\frac{32}{8}} = \sqrt{4} = 2$$

پس بلندی مستطیل به اندازه میانگین (۵) و میله خطای آن به اندازه

انحراف معیار (۲) است. دقت کنید که نمودارهای گزینه‌های «۳» و «۴»

هر دو نادرست رسم شده‌اند.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۵- گزینه «۴»

(ابوالفضل بهاری)

$5! = 120$: کل حالات قرارگیری ۵ نفر

حالات قرارگیری به طوری که پدر و مادر همزمان در ابتدا یا انتهای صف

باشند را به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} & \boxed{\text{---}} - \times \quad \downarrow \quad = 12 \\ & \underbrace{\quad \quad \quad}_{3!} \quad \text{جابه‌جایی} \quad \text{پدر و مادر} \end{aligned}$$

با توجه به اصل متمم داریم:

$$120 - 12 = 108 = \text{تعداد حالات‌های مطلوب}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۱۶- گزینه «۱»

(پیمان طیار)

ابتدا احتمال پیشامد آن که ۴ مهره هم رنگ باشند را به دست می آوریم این احتمال متمم احتمال پیشامد خواسته شده است. سپس از رابطه $P(A') = 1 - P(A)$ احتمال مطلوب را به دست می آوریم.

تنها در حالتی که ۴ مهره از رنگ قرمز باشند، ۴ مهره انتخابی می تواند

$$P(A) = \frac{\binom{5}{4}}{\binom{10}{4}}$$

هم رنگ باشند، پس:

$$\Rightarrow P(A') = 1 - \frac{\binom{5}{4}}{\binom{10}{4}} = 1 - \frac{5}{210} = \frac{205}{210} = \frac{41}{42}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه های ۱۶ تا ۲۷)

۱۷- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

اگر در یک دنباله حسابی غیر ثابت، جملات m ام، n ام، p ام $(p > n > m)$ به ترتیب جملات متوالی از یک دنباله هندسی باشند،

نسبت مشترک دنباله هندسی از رابطه $r = \frac{p-n}{n-m}$ به دست می آید.

$$r = \frac{13-5}{5-1} = \frac{8}{4} = 2$$

$$S_4 = \frac{a_1(1-r^4)}{1-r} = \frac{a_1(1-2^4)}{1-2} = \frac{a_1(-15)}{-1} = 15a_1$$

در نتیجه $\frac{S_4}{a_1} = 15$ است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطی و غیرقطی، صفحه های ۶۱ تا ۸۵)

۱۸- گزینه «۴»

(نسترن صبری)

در دنباله a_n داریم:

$$\begin{cases} a_{n+1} = k \cdot a_n \\ a_1 = b \end{cases} \Rightarrow n=2 \Rightarrow a_2 = ka_1 \Rightarrow k = \frac{a_2}{a_1} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a_{n+1} = \frac{1}{2} a_n \Rightarrow n=1 \Rightarrow a_2 = \frac{1}{2} a_1$$

$$\Rightarrow a_1 = 2a_2 = 2(4) = 8 = b$$

اکنون با توجه به آن که $k = \frac{1}{2}$ و $b = 8$ دنباله C_n و C_1 و C_2

به دست می آیند، یعنی:

$$C_{n+2} = 8C_{n+1} + \frac{1}{2}C_n, C_1 = C_2 = k^3 b = \frac{1}{8} \times 8 = 1$$

$$n=1 \Rightarrow C_2 = 8C_1 + \frac{1}{2}C_1 = 8(1) + \frac{1}{2}(1) = 8 + \frac{1}{2} = \frac{17}{2}$$

$$n=2 \Rightarrow C_3 = 8C_2 + \frac{1}{2}C_2 = (8 \times \frac{17}{2}) + (\frac{1}{2} \times 1) = 68 + \frac{1}{2} = \frac{137}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، الگوهای قطی، صفحه های ۵۲ تا ۶۰)

۱۹- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه ای)

$$\begin{matrix} S_{14} = \text{مجموع} \\ a_1, a_2, \dots, a_7, a_8, a_9, \dots, a_{14} \\ S_7 = \text{مجموع} \quad 7 \text{ جمله دوم} \end{matrix}$$

مجموع هفت جمله دوم دنباله برابر با $S_{14} - S_7$ است. طبق فرض مجموع

هفت جمله اول ۱۲۸ برابر مجموع ۷ جمله دوم است، بنابراین داریم:

$$S_7 = 128(S_{14} - S_7) \Rightarrow S_7 = 128S_{14} - 128S_7$$

$$\Rightarrow 129S_7 = 128S_{14} \Rightarrow \frac{S_{14}}{S_7} = \frac{129}{128}$$

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \Rightarrow \frac{a_1(1-r^{14})}{1-r} = \frac{129}{128} \Rightarrow \frac{1-r^{14}}{1-r^7} = \frac{129}{128}$$

$$\xrightarrow{\text{اتحاد مزدوج}} \frac{(1-r^7)(1+r^7)}{1-r^7} = \frac{129}{128} \Rightarrow 1+r^7 = \frac{129}{128}$$

$$\Rightarrow r^7 = \frac{1}{128} = \left(\frac{1}{2}\right)^7 \Rightarrow r = \frac{1}{2}$$

راه حل دوم:

$$a_1 + a_2 + \dots + a_7 = 128(a_8 + a_9 + \dots + a_{14})$$

$$\Rightarrow a_1 + a_1r + \dots + a_1r^6 = 128(a_1r^7 + a_1r^8 + \dots + a_1r^{13})$$

$$\Rightarrow a_1 + a_1r + \dots + a_1r^6 = 128 \times r^7 (a_1 + a_1r + \dots + a_1r^6)$$

$$\Rightarrow 1 = 128r^7 \Rightarrow r^7 = \frac{1}{128} = \left(\frac{1}{2}\right)^7 \Rightarrow r = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطی، صفحه ۸۴)

۲۰- گزینه «۳»

(علی شعربی)

$$\left(\frac{1}{25}\right)^{-3} \times \left(\frac{0}{8}\right)^4 \times \left(\frac{0}{2}\right) = \left(\frac{2^3}{5^2}\right)^{-3} \times \left(\frac{2^3}{2 \times 5}\right)^4 \times \left(\frac{2}{2 \times 5}\right)$$

$$= \frac{2^{-9}}{5^{-6}} \times \frac{2^{12}}{2^4 \times 5^4} \times \frac{2}{5 \times 2} = \frac{5}{2} = 2 \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرقطی، صفحه های ۸۶ تا ۹۴)

زبان و ادبیات فارسی

۲۱- گزینه «۳»

(سیدعلیرشا احمدری)

سبک خراسانی را به این دلیل که اوج آن در دوره سامانی بوده است، «سامانی» هم می‌نامند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۱، ۴۳، ۶۲ و ۶۳)

۲۲- گزینه «۲»

(مجتبی فراهی)

موارد «الف»، «ب» و «ج» مربوط به سده‌های پنجم و ششم هجری و موارد «د» و «ه» مربوط به قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم می‌باشند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۳، ۸۱ و ۸۲)

۲۳- گزینه «۴»

(الهام مممری)

«جعفرخان از فرنگ برگشته» از حسن مقدم و «راه‌آب‌نامه» از محمدعلی جمال‌زاده می‌باشد؛ سایر موارد صحیح هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۲۴- گزینه «۳»

(سیدعلیرشا علویان)

تمثیل و استشهداد به آیات، احادیث و اشعار از ویژگی‌های نثر دوره سلجوقی و غزنوی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۲۵- گزینه «۴»

(مفسن اصغری)

اطناب، افزایش لغات عربی، حذف افعال به قرینه در سه گزینه اول نمودار نثر غزنوی و سلجوقی است. ایجاز و کاربرد کمتر لغات عربی از ویژگی‌های عبارت گزینه «۴» هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۵)

۲۶- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - کنگور سراسری ۱۴۰۳ نوبت دوم تیرماه)

آثار نثر مصنوع در سبک هندی:

الف) آثاری که تماماً به شیوه مصنوع نگاشته شده‌اند: عباس‌نامه وحید قزوینی - محبوب‌القلوب میرزا برخوردار فراهی

ب) آثاری که دیباچه‌شان به سبک مصنوع نوشته شده است: شرفنامه بدلیسی - عیار دانش

آثار نثر بینابین در سبک هندی: حبیب‌السیر خواندمیر - احسن‌التواریخ حسن بیگ روملو

توجه: دقت کنید که شرفنامه بدلیسی جزو آثار نثر ساده سبک هندی است و فقط دیباچه آن به نثر مصنوع نوشته شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: در قرن ششم برخی نویسندگان آثار موجود به نثر ساده را به نثر فنی بازنویسی می‌کردند، نه برعکس.

گزینه «۳»: در زمان بایسنقرمیرزا، پسر شاهرخ تیموری، هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نوشتند و با تصاویری زیبا آراستند.

گزینه «۴»: دولتشاه سمرقندی تذکره دولتشاه را به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۸، ۱۹، ۳۸ و ۸۴)

۲۷- گزینه «۲»

(الهام مممری)

ویژگی‌های شعر انقلاب که در ابیات موجود است:

گزینه «۱»: آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه (شعاع درد را در عذاب ضرب کردن)

گزینه «۳»: واژگان متناسب با جبهه و جنگ

گزینه «۴»: توجه به مفاهیم و مضامین اسلامی به ویژه فرهنگ عاشورایی (سری که روی نیزه است به واقعه عاشورا اشاره دارد)

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۲۸- گزینه «۳»

(سیدعلیرشا علویان)

کاربرد واژگان و تعابیر زبان عربی در سبک خراسانی کمرنگ است و این گزینه در قیاس با دیگر گزینه‌ها واژگان عربی بیشتری دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

۲۹- گزینه «۲»

(سیدعلیرشا احمدری)

تشبیهات: ۱- زلف هم‌چو قیر ۲- تنم چون موی شد ۳- دل چون قیر شد

ایهام: سودا در دو معنا به‌کار رفته است: ۱- شوق و اشتیاق ۲- سیاهی

مجاز: سر: فکر و اندیشه

حسن تعلیل: آوردن دلیل شاعرانه (اندیشیدن به موی زلف سیاه‌رنگ یار)

برای ضعف جسمی و سیاه‌شدن دل.

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع)

آرایه تشبیه در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تشبیه «ما» به «شب» / «او» به «آفتاب» / «تغ صبح»: اضافه تشبیهی = ۳ تشبیه

گزینه «۲»: برتری دادن «معشوق» بر «شمع» و بر «سیم‌گون‌مه گیتی‌فروز»:

تشبیهات تفضیلی / «سیم‌گون‌مه»: تشبیه درون واژه‌ای = ۳ تشبیه

نکته: «شمع طرب» به معنای «شمعی که در مجلس طرب است» استفاده شده است؛ بنابراین اضافه تشبیهی نیست.

گزینه «۳»: «شراب وصل»، «جام هجر» و «درخت دوستی»، همگی اضافه تشبیهی هستند.

نکته: «بیخ صبر» اضافه استعاره است. (بیخ به معنای ریشه است.)

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۳- گزینه ۴

(سیدعلیرضا احمدی)

استعاره و تشخیص در مصرع اول / مجاز: سر یعنی قصد / خمیده بودن آسمان به دلیل بوسیدن پای تو است / ایهام روی: چهره، جهت (دلیل)

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: آرایه‌های تشبیه: دل مانند مو / مجاز: سر اول یعنی قصد و میل و نیت. / جناس تام میان سر و سر در مصرع اول: سر اول مصرع اول، به معنای قصد و نیت و سر دوم در مصرع اول یعنی سر انسان. کنایه: بی سر و پا بودن.

گزینه «۲»: دست شمال و دست صبا: اضافه استعاره. باد شمال و باد صبا دست دارند و این تشخیص و استعاره است. / تناسب بین صبا و شمال. / مجاز: نفس مجازاً لحظه. / اضافه تشبیهی: سلسله مو، مو به زنجیر تشبیه شده است.

گزینه «۳»: حسن تعلیل در بیت: دلیل بارش باران مشاهده کردن بدعهدی ایام توسط ابر است. / تشخیص و استعاره در مصرع اول: توانایی دیدن برای ابر. / تناسب بین سمن و لاله و نسرين. / گریه استعاره از باران. / سمن و لاله و نسرين مجازاً تمام گیاهان و مخلوقات نباتی.

(علوم و فنون، بیان و بدیع)

۳۰- گزینه ۲

(مسن اصغری)

ب) علت اینکه موی معشوق سیاه است و رنگ ماتم به خود گرفته این است که او خون عاشقان بسیاری را ریخته است. علتی ادبی و غیرواقعی برای سیاهی موی معشوق بیان شده است.

ث) واژه «صبر» دو معنی دارد: شکیبایی / نام گیاهی تلخ. معنی «شکیبایی» در بیت مورد نظر است و در معنی «گیاهی که تلخ است» با «شهد» و «شکر» تناسب ایجاد می‌کند.

ت) بیت به داستان یوسف نبی (ع) تلمیح دارد. یوسف (ع) زیبایی فراوان داشت (حسن) و با کاروانیانی که او را از چاه بیرون آوردند به مصر رفت (کاروان) برادرانش به سبب حسادت که به او داشتند، مورد آزار و اذیتش قرار دادند. (سلی اخوان).

پ) واژه «رو» در مصرع اول و دوم در دو معنی استفاده شده و جناس همسان دارد. «رو» در مصرع اول به معنی «چهره» و در مصرع دوم به معنی «دلیل» استفاده شده است.

الف) واژه «محمل» مجاز از «کاروان» است.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۱- گزینه ۱

(سیدعلیرضا احمدی)

این بیت فاقد حسن تعلیل است، چرا که دلیل ذکر شده واقعی است؛ حال آنکه برای حسن تعلیل باید دلیلی غیرواقعی ذکر کرد. تناسب میان واژگان آسمان، ستاره و شب وجود دارد.

تشریح دیگر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: اضافه تشبیهی: گهواره فنا. مجاز: بسته مجازاً مطیع. گزینه «۳»: سر فرو نهادن کنایه از اطاعت کردن. جناس: بر و سر. گزینه «۴»: سخن تلخ حس آمیزی دارد. شیرین بودن سخن تلخ تناقض دارد.

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۲- گزینه ۴

(یاسین معریان)

در این بیت، ۴ تشبیه و در سایر ابیات، ۳ تشبیه به کار رفته است. تشبیهات بیت گزینه «۴»: تشبیه مضمّر «تن نازک‌اندام» به «گلین» و به «حریر» / تشبیه مضمّر «دل نامهربان معشوق» به «آهن» و به «خجر» = ۴ تشبیه

۳۴- گزینه «۳»

(مجتبی فرهادی)

تار در دو معنای «تار مو» و «ساز» استفاده شده است (جناس تام) / چنگ در دو معنای «دست» و «ساز» استفاده شده است (جناس تام) / «در» و «سر»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «جام» و «جم» و «سیر» و «سر» جناس دارند.

گزینه «۲»: «بلی» و «بلا» و نیز «صلا» و «بلا» جناس دارند.

گزینه «۴»: «گرد» و «گرد» و «میخ» و «تیغ» جناس دارند.

(علوم و فنون ادبی، بدیع)

۳۵- گزینه «۴»

(عزیز الیاسی پور)

«سرو خرامان» استعاره از معشوق است، اما بیت فاقد «تشبیه» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مهر رخ» اضافه تشبیهی است و رخ معشوق ضمن تشبیه به ماه از آن برتر دانسته شده است. / «بتان» استعاره از زیبارویان و محبوبان

گزینه «۲»: «پریچهر» تشبیه است. (چهره همچون پری، خم ابروی معشوق نیز به هلال ماه تشبیه شده است.) / «ماه» استعاره از معشوق است.

گزینه «۳»: «شکر» استعاره از «لب» معشوق است. / «شکر» (لب) معشوق ضمن تشبیه به «چشمه حیوان» از آن برتر دانسته شده است.

(علوم و فنون ادبی، بیان)

۳۶- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

ایهام: از آن رو: ۱) به آن علت، ۲) از آن چهره / حسن تعلیل: دلیل میان بستن هندو، هجوم لشکر خط (رویدن موی چهره) معرفی شده است. / کنایه: میان (کمر) بستن / تشبیه: لشکر خط

(علوم و فنون ادبی، بیان و بدیع)

۳۷- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

الف) «ان» در «روحانیان» و «نورانیان» الحاقی است. همچنین «انی» در «روحانی» و «نورانی» نیز الحاقی محسوب می‌شود (پسوند نسبت است)، در نتیجه هم‌قافیه شدن «روح» و «نور» وجهی ندارد و معیوب است.

د) «گره»: ردیف / «غنچه» و «سبزه» هم‌قافیه نمی‌شوند.

(علوم و فنون ادبی، قافیه)

۳۸- گزینه «۲»

(هومن نمازی)

«خوب» و «رند» حروف اصلی قافیه هستند و قافیه نمی‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: شش تلفظ می‌شود و حش و قافیه صحیح و سالم است.

گزینه «۳»: «شب» و «طلب» قافیه‌اند و است ردیف است.

گزینه «۴»: برم یعنی ببرم و «م» الحاقی است، بنابراین «بر» و مادر قافیه هستند و مشکلی ندارد.

(علوم و فنون ادبی، قافیه)

۳۹- گزینه «۱»

(ممسن اصغری)

گزینه «۱»: وزن بیت «ب» و «د»، هر دو «مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن» (مستفعلن فعولن / مستفعلن فعولن) است.

وزن بیت «الف»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

وزن بیت «ج»: مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن (مستفعلن مفعولن / مستفعلن مفعولن)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۰- گزینه «۲»

(مجتبی فرهادی)

وزن این بیت و بیت صورت سؤال، هر دو «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» است.

وزن سایر ابیات:

گزینه «۱»: مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن

گزینه «۳»: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

گزینه «۴»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۱- گزینه «۱»

(هومن نمازی)

اختیارات شاعری بیت صورت سؤال:

بلند تلفظ کردن «واو ربط» در مصراع دوم / ابدال در هجای ماقبل آخر مصراع اول و دوم / بلند بودن هجای پایانی مصراع دوم / حذف همزه در رکن اول مصراع نخست (دولت است)

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۲- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

اختیار زبانی: حذف همزه در «دست آویزی» و «دست آمد» که به ترتیب به صورت «دستاویزی» و «دستامد» خوانده می‌شوند. / اختیار وزنی: «ابدال» در هجای سوم مصراع نخست / وزن بیت: مفعول مفاعیلن مفاعیلن

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاقد اختیار زبانی / اختیار وزنی: «فاعلاتن به جای فاعلاتن» در رکن نخست هر دو مصراع، «ابدال» در هجای ماقبل پایانی هر دو مصراع / وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۲»: اختیار زبانی: «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» در هجای هفتم مصراع نخست، «حذف همزه» در «بیش از این» / فاقد اختیار وزنی / وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه «۴»: فاقد اختیار زبانی / اختیار وزنی: بلند بودن هجای پایانی هر دو مصراع / وزن بیت: مفعول فاعلاتن / مفعول فاعلاتن

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ای دل در چین زلف یار چگونه به سر می‌بری؟ باد صبا می‌گفت حالت آشفته است.

گزینه «۲»: خداوند، دل من که به چین زلف معشوق سفر کرده است حال و اوضاعش در آنجا چطور است؟

گزینه «۳»: دلم به چین زلف یار سفر کرده است و در خطایم اگر فکر کنم چیزی از این سفر نصیبم می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۹۲)

۴۷- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور سراسری ۱۴۰۲ نوبت اول دی‌ماه)
در بیت صورت سؤال شاعر حالت گل نرگس را که شباهت به «چشمک‌زدن» دارد، با شیوه‌های چشم معشوق مقایسه می‌کند و با نگاه به نرگس و جلوه‌گری‌اش به یاد زیبایی‌های معشوق می‌افتد. در ابیات گزینه‌های «۱» تا «۳» هم به ترتیب «مجلس‌آرایی سوسن و گل»، «لرزش آتش شمع در برابر نسیم» و «آمدن و رفتن زود هنگام پروانه در چمن» برای شاعر یادآور «روی و موی یار»، «لرزش زلف معشوق» و «قهر بی‌جای معشوق با رقیبان» است.

در بیت گزینه «۴»، «رهی» خود شاعر است، نه معشوق. شاعر می‌گوید در شهر دیوانه‌ای غوغا به پا کرده بود و من به یاد دیوانگی‌های خود افتادم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۵)

۴۸- گزینه «۴»

(مفسر اصغری)

مفهوم مصراع سؤال و بیت گزینه «۴» این است که کسی که درد نکشیده، خام و کوتاه‌نظر می‌باشد و درد پختگان و بلندنظران را نمی‌فهمد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وقتی که کسی با خورشید راز گفتن را تجربه کند، به گفت‌وگو با ذره قانع نمی‌شود.

گزینه «۲»: نه می‌توان به او رسید و نه می‌توان در راهش صوری کرد.

گزینه «۳»: کمک گرفتن از دانایان و پیران که تجربه دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۶۲)

۴۹- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمري)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: سنجیده‌گویی و با تأمل سخن گفتن

مفهوم گزینه «۱»: سرسپاری و تسلیم

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۹)

۵۰- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمري)

الف) اگر سر مرد برود، پیمان را نمی‌شکند: وفاداری عاشق (مصراع اول این بیت مفهوم ازلی بودن عشق را می‌رساند، اما با توجه به گزینه‌ها، پاسخ همان گزینه «۳» است.)

ب) همه محتاج به گفتار تو و ... نیازمندی عاشق

ج) به حکم این‌که دریا خطرناک است ... دشواری راه عشق

د) پیش از آن‌که جان‌ها را به قید آب و گل ... ازلی بودن عشق

ه) رخسار یار بی‌نیاز از می بود: استغنا معشوق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

۴۳- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا احمري)

شکل تقطیع صحیح مصراع‌های «ب» و «ه» بدین صورت است:

ب:

-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
گم	ر	ه	ا	ن	ب	یا	ب	ا	ن	ه	م	د	ر

ه:

-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
حس	چ	بی	د	ا	ر	ب	و	د	ا	ب	ن	بی	ند

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۴- گزینه «۲»

(سیدعلیرضا علویان)

وزن هر چهار بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

در گزینه «۲» هیچ تغییر کمیت مصوتی به کار نرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کسره آخر جمله «ی» بلند تلفظ شده است.

گزینه «۳»: کسره آخر خنده «ی» و کسره آخر «زاهد» بلند تلفظ شده‌اند.

گزینه «۴»: «و» عطف در ترکیب «دیده پر خون و دلی» بلند تلفظ شده است.

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

۴۵- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا احمري)

موارد حذف همزه: «تهادم از» و «خصوصت از» / موارد تغییر کمیت مصوت:

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه پایان کلمات «بنده» و «میان»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن رباعی «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است.

گزینه «۲»: ابدال: در ابتدای مصراع سوم هجای آخر مفعول و هجای اول مفاعیل ادغام شده و به یک هجای بلند تبدیل شده‌اند. (مفعول مفاعیل)

گزینه «۳»: حروف اصلی قافیه: «است» و حرف روی «ت» است.

گزینه «۴»: حروف اصلی قافیه: «است» و حرف روی «ت» است.

گزینه «۵»: حروف اصلی قافیه: «است» و حرف روی «ت» است.

(علوم و فنون ادبی، قافیه و موسیقی شعر)

۴۶- گزینه «۴» (کتاب آبی پیمانه‌ای - کنکور خارج از کشور ۱۴۰۲ نوبت دوم تیرماه)

در این سؤال همانندی‌های مفهومی در هر چهار بیت گزینه‌ها با بیت صورت سؤال یافت می‌شود؛ اما به نظر می‌رسد بیت گزینه «۴» ارتباط دقیق‌تری با آن دارد.

مفهوم بیت صورت سؤال: تا دل من به سودای سفر به سر زلف او افتاد (تا عاشقش شدم)، دیگر از آن سفر به وطن بازنگشته است (از عشقش دست نکشیده‌ام).

مفهوم بیت گزینه «۴»: دل من در چین طره تو جای گرفته است و دیگر از مسکن قبلی خود یادی نمی‌کند (عاشقت شده‌ام و از این عشق دست نمی‌کشم).

علوم اجتماعی

۵۱- گزینه «۱»

(ریاضه امینی)

- کنش‌هایی که با توجه به دیگران انجام می‌دهیم، کنش اجتماعی خوانده می‌شوند که در آن، آگاهی و اراده آدمی ناظر به دیگران و ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست. «اعلام آمادگی کردن» کشورها، یک نوع کنش اجتماعی است که در پی سونامی ژاپن، صورت گرفته است.

- ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی است، قلمرو واقعی جهان اجتماعی آن دسته از ارزش‌هایی است که مردم به آن عمل می‌کنند. «تکیه بر نیروی انسانی و امکانات داخلی» از ارزش‌های کشور ژاپن است که در قلمرو آرمانی این کشور قرار دارد. «خودداری خانواده‌ها از پذیرش کمک‌ها»، نشان‌دهنده آن دسته از ارزش‌هاست که مردم به آن عمل می‌کنند. (قلمرو واقعی جهان اجتماعی)

- سطح دوم عقلانیت، مربوط به پاسخ‌گویی به نیازهای متفاوت بشر در شرایط تاریخی مختلف است. «بازسازی آسیب‌های وارده ناشی از سونامی»، در این شرایط تاریخی کشور ژاپن (وقوع سونامی)، حاکی از وجود عقلانیت در فرهنگ این کشور است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۵۶،

جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۱۶)

۵۲- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

- مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که آن جهان اجتماعی با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان بازماند.

- فرهنگی که متناسب با نیازهای معنوی و روحی افراد عمل نکند و به پرسش‌های آدمیان درباره معنای زندگی و مرگ پاسخ ندهد و از این پرسش‌ها غفلت کند یا با پوچ‌انگاری مواجه شود، نشاط زندگی را از دست می‌دهد و با انواع مختلف آسیب‌ها مانند یأس، ناامیدی و خودکشی افراد روبه‌رو می‌شود.

- بحران هویت فرهنگی در جایی به‌وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۵۳- گزینه «۱»

(مریم فسروی دهنوی)

طرفداران قشربندی یا همان رویکرد لیبرالی با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی، نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند و تغییر در آن را چندان امکان‌پذیر نمی‌دانند. به علاوه با تأکید بر کارکردهای قشربندی، آن را تأیید و تثبیت می‌کنند.

در رویکرد مخالفان قشربندی یا همان مدل کمونیستی، با حذف مالکیت خصوصی، انگیزه رقابت از بین می‌رود؛ زیرا این امر سبب می‌شود تلاش و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته شود. در این رویکرد، نقطه شروع رقابت‌ها یکسان می‌شود اما به دلیل اینکه انگیزه رقابت از بین می‌رود، راه پیشرفت مادی مسدود می‌گردد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۵۴- گزینه «۱»

تشریح موارد نادرست:

الف) حکومت منورالفکران غرب‌گرا در کشورهای اسلامی، استبداد استعماری را به‌دنبال داشت.

ج) جامعه‌شناسانی که جهان‌های اجتماعی را در طول هم قرار می‌دهند و نگاه خطی به تاریخ بشر دارند، معتقدند جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۴۲،

جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۲ و ۱۲۱)

۵۵- گزینه «۴»

(آریتا پیرقی)

- جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.

- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی این کشورها نداشت. قدرت آنها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

- هر جهان اجتماعی، تغییرات و تفاوت‌های مختلفی را درون خود می‌پذیرد. جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود؛ اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجه مردم دگرگون می‌شود؛ اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱،

جامعه‌شناسی (۲)، پیداری اسلامی و جهان پیر، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۷)

۵۶- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند و صنعتی اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند. براساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۱۸۱ و ۱۸۹)

۵۷- گزینه «۲»

(رانیا امیری)

تشریح عبارات نادرست:

الف) کنش اجتماعی، خشت بنای جامعه است.

د) برای فهمیدن هدف کنش، باید به ذهن کنشگر دست یابیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۳، ۳۵، ۳۸، ۵۰ و ۵۱)

۵۸- گزینه «۴»

(ریحانه امینی)

- روشنگری هنگامی که به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد.
- اگر تغییرات هویتی در خارج از مرزهای مقبول جهان اجتماعی واقع شود و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌های اجتماعی در تقابل هستند، به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود.
- یکی از معانی از خودبیگانگی (از خودبیگانگی حقیقی یا فطری) این است که عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع آشنایی درست افراد آن با انسان و جهان می‌گردند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۱۰۶،

جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۲)

۵۹- گزینه «۲»

(آریتا بیرقی)

چالش شرق و غرب، چالشی منطقه‌ای نبود بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در مرکز این دو قطب قرار داشتند و هر دو در فرهنگ سکولار غرب قرار می‌گرفتند.
جوامع سوسیالیستی با انتقاد از لیبرالیسم اولیه، عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت را شعار خود قرار می‌دادند اما با دو مشکل اساسی مواجه شدند. با اینکه مارکس و مارکسیست‌ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه‌داری می‌دانستند و به آن انتقاد داشتند، در کشورهای سوسیالیستی طبقه جدیدی شکل گرفت که نه بر اساس ثروت بلکه بر مدار قدرت سازمان می‌یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۶۰- گزینه «۱»

(آریتا بیرقی)

جهان متجدد براساس هویت دنیوی خود، فقط علوم تجربی را دانش علمی می‌دانست و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی‌کرد. اگر چنین رویکردی، به جوامع دیگر که علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را نیز معتبر می‌دانند، سرایت کند، در ذخیره دانشی آن جوامع، تعارضاتی پدید می‌آورد. در چنین شرایطی، ارتباط دوسویه دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود، دانش علمی از رونق لازم بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۶۱- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

- الگوی تنازع هویت‌ها، وحدت یا کثرت هویت را در برمی‌گیرد.
- رویکرد انتقادی می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علوم اجتماعی نگه دارد و این نقش را در نقد روابط و مناسبات میان افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها می‌بیند.
- در دوره پسامدرن علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.
- نسل‌کشی، جابه‌جایی اجباری، کنترل جمعیت، جداسازی و فشارهای سخت اجتماعی از جمله روش‌های خشونت‌آمیز همانندسازی هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، سیاست هویت، صفحه‌های ۸۳، ۸۴، ۸۶ و ۸۹)

۶۲- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

تشریح موارد نادرست:

(ب) لردجان راسل

(د) ریکاردو

(ه) مالتوس

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۷۷ و ۷۹)

۶۳- گزینه «۱»

(رانیا امیری)

- فرهنگ‌های جبرگرا و غیرمستول قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.

- اگر فرهنگی نتواند در سطح اول عقلانیت به پرسش‌های بنیادین بشر پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

- در صورت نبود عدالت در جامعه، حقوق انسان‌ها پایمال می‌شود.

- فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۶)

۶۴- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

- علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را هم دارند. از این رو علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

- جامعه‌شناسان انتقادی علاوه بر روش‌های تجربی و تفسیری، روش‌های دیگری را نیز به رسمیت می‌شناسند (انتقادی و تجویزی).

- هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. براساس این دیدگاه جهان‌های اجتماعی مختلف در عرض یکدیگرند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۲ و ۳۳،

جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۰)

۶۵- گزینه «۱»

(ریحانه امینی)

تشریح عبارات نادرست:

- عقل در معنای خاص، قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

- در الگوی تکثرگرا، همچنان وجود یک ساختار مشترک سیاسی و اقتصادی که گروه‌های مختلف را به یکدیگر پیوند دهد، ضروری دانسته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۵، ۳۸، ۸۶، ۱۰۲، ۱۰۳ و ۱۱۳)

روان‌شناسی

۶۶- گزینه «۲»

(مهمبر عرفان فرهادی)

یکی از ویژگی‌های روش علمی، تکرارپذیری است. تحقیقات علمی به گونه‌ای سازماندهی می‌شوند که بتوان به نتایج یکسان یا تقریباً یکسانی در آزمایش‌های مکرر رسید.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۶۷- گزینه «۲»

(مهمبر حبیبی)

ویژگی بیان‌شده در صورت سؤال بیانگر رشد هیجانی در دوره نوجوانی است. به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی او به سرعت تغییر می‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ رشد، صفحه ۵۷)

۶۸- گزینه «۴»

(مهمبر حبیبی)

دوست علی نتوانسته موقعیت علامت را به درستی ردیابی کند و محرکی را ردیابی کرده است که غایب بوده، این حالت را هشدار کاذب می‌گویند؛ تکالیف مهم‌تر با هشدار کاذب بیشتری همراه است.

(روان‌شناسی، احساس، توفه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۶۹- گزینه «۴»

(فرید هاری)

منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی، متغیر موردنظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود. تعریف عملیاتی باعث سهولت اندازه‌گیری می‌شود. در گزینه «۴»، عملکرد ریاضی دانش‌آموز با استفاده از نمره، ارزیابی و تعریف می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۷۰- گزینه «۴»

(مهمبر عرفان فرهادی)

از آنجا که شکل‌گیری حافظه کاری، علاوه بر اثرپذیری از زمان، تابع میزان استفاده ما هم هست، بنابراین ظرفیت ذخیره‌سازی و زمان بازیابی اطلاعات، برخلاف حافظه کوتاه‌مدت، می‌تواند بیشتر باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: محل ذخیره ردهای حسی در چشم نیست؛ بلکه این ردها از طریق گیرنده‌های حسی چشم دریافت می‌شوند.

گزینه «۲»: در حافظه بلندمدت، اطلاعات عمدتاً به صورت معنایی ذخیره می‌شوند.

گزینه «۳»: طبق نمودار فراموشی ابینگهوس، بعد از ۲۴ ساعت، ۴۰ درصد اطلاعات باقی می‌ماند و ۶۰ درصد فراموش می‌شوند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۷ و ۱۰۰)

۷۱- گزینه «۳»

(مهمبر حبیبی)

یادگیری باعث شده است که یکی از دوقلوها بتواند نقاش ماهرتری باشد.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: یادگیری یک عامل بیرونی است نه درونی.

گزینه «۲»: دوقلوهای همسان از نظر ژنتیکی یکسان هستند.

گزینه «۴»: دوقلوهای همسان از نظر جنسیت یکسان هستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ رشد، صفحه ۴۲)

۷۲- گزینه «۱»

(مهمبر حبیبی)

انتخاب مسیری برای سفر از میان چهار مسیر ← شناسایی تعداد انتخاب‌ها یا اولویت‌های تصمیم

بررسی مکان‌های دیدنی و آب و هوای هر چهار مسیر ← بیان ویژگی‌های هر انتخاب یا اولویت

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۸)

۷۳- گزینه «۱»

(هانا احمدزاده)

حافظه معنایی به دانش عمومی فرد گفته می‌شود که مستقل از هویت شخصی فرد است. این اطلاعات دارای زمان و مکان مشخصی نیستند و بین افراد مختلف مشترک‌اند. اطلاعات عمومی، عقاید و مفاهیم در این حافظه قرار دارند.

(روان‌شناسی، حافظه و علل فراموشی، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۷۴- گزینه «۳»

(مهمبر حبیبی)

تحول اخلاقی و ارزشی در نوجوانی بیش از هر دوره دیگری است. از این عبارت متوجه می‌شویم فردی که در صورت سؤال از او صحبت شده است در دوره نوجوانی قرار دارد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است؛ رشد سریع شناختی در نوجوانی و جوانی باعث می‌شود که فرد بهتر بتواند درباره مسائل اخلاقی، ارزشی و دینی قضاوت کند و واکنش دقیق‌تری نشان دهد.

گزینه «۲»: نادرست است؛ در دوران نوجوانی، روابط اجتماعی و همچنین بروز احساس خودمختاری و استقلال نسبت به والدین، در مقایسه با دوران کودکی بیشتر می‌شود.

گزینه «۳»: درست است؛ همه افراد یک خود واقعی و یک خود آرمانی دارند.

گزینه «۴»: نادرست است؛ رویاپردازی و لذت بردن از آن در دوره نوجوانی امری طبیعی است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ رشد، صفحه‌های ۹۱ تا ۹۳)

زبان عربی

۸۱- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیرودی)

«ما الحياة الدنيا إلاً ...»: زندگی دنیا نیست جز...؛ زندگی دنیا فقط ... است (رد سایر گزینه‌ها؛ در گزینه ۱)، «این» اضافی است، در گزینه ۳، «نبوده است» گذشته و اشتباه است و در گزینه ۴، «زندگی» نیامده است / «لعب و لهُو»: بازی و سرگرمی (رد گزینه ۳) (ترجمه)

۸۲- گزینه ۱»

(سید مظهرعلی مرتضوی)

«لا ینتفع»: سودی نمی‌برد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «إِذَا كَانَ ...»: مگر آن‌گاه که باشد (رد گزینه ۲) / «أَضَاعَ الْفُرْصَ»: فرصت‌ها را تباه می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا»: (مفعول مطلق نوعی + صفت) آشکارا زیان می‌بیند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) **نکته:**

دقت کنید چون در عبارت، جمله شرطیه استفاده شده است، فعل ماضی را می‌توان به صورت مضارع ترجمه کرد.

(ترجمه)

۸۳- گزینه ۲»

(ولی برپی - ابهر)

«تَنْجَحَ»: (فعل مضارع مجهول) حاصل می‌شود (رد گزینه ۳) / «الطَّاقَة الحَرَارِیَّة»: انرژی گرمایی / «حرق الوقود»: سوزاندن سوخت (رد گزینه ۴) / «الإحتكاك بین الأجسام»: ساییش میان اجسام (رد گزینه ۱) / «بعض المدن»: برخی شهرها (رد گزینه ۳) / «تستخدَم»: به کار می‌گیرند (رد گزینه ۱) / «الحرارة الَّتِي تَأْتِي مِنْ بَاطِنِ الْأَرْضِ»: حرارتی که از دل زمین می‌آید (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۸۴- گزینه ۴»

(ابوطالب درانی)

«لا هزيمة قادرة»: هیچ شکستی نمی‌تواند، هیچ شکستی قادر نیست (رد گزینه ۱) / «المُعَوِّقِينَ»: معلولان / «تَوَكَّلُوا»: توکل کنند (فعل شرط ماضی را می‌توان به صورت مضارع التزامی ترجمه کرد) / «اجتهدوا اجتهداً كثيراً»: (مفعول مطلق نوعی + صفت) بسیار تلاش کنند (رد گزینه ۲) / «أثاروا»: بر می‌انگیزند (جواب شرط ماضی را می‌توان به صورت مضارع اخباری ترجمه کرد) (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «إعجاب»: شگفتی

در گزینه ۲، جمله شرطیه در ابتدای ترجمه آمده که اشتباه است.

(ترجمه)

۷۵- گزینه ۲»

(محمدرحمان فخرهاری)

کودکان از پردازش ادراکی استفاده می‌کنند، بنابراین تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیاء، اجسام بزرگ را بر اجسام کوچک ترجیح می‌دهند. (روانشناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۶)

۷۶- گزینه ۲»

(محمدرحمان فخرهاری)

- اگر از ابتدا اهداف را بالا و دست‌نیافتنی انتخاب کنیم؛ هرگز نمی‌توانیم به آن‌ها دست‌یابیم و از تلاش باز می‌مانیم.
- ادراک کنترل و کارایی باید سازنده باشد؛ یعنی با شواهد محیطی هماهنگی لازم را داشته باشد، زیرا در صورت ناهماهنگی، نوعی ادراک کنترل و کارایی کاذب ایجاد می‌شود که مانع بروز رفتار است.
- اگر اسناد بیرونی، غیرقابل کنترل و پایدار داشته باشیم، دچار یأس و دل‌سردی می‌شویم.

(روانشناسی، انگیزه و نگرش، صفحه‌های ۱۶۸، ۱۷۳ و ۱۷۶)

۷۷- گزینه ۴»

(محمدرحمان فخرهاری)

اولویت‌های یک تصمیم‌گیری می‌تواند شامل همه گزینه‌های احتمالی باشد؛ به عبارت دیگر هر اولیتی فرد تصمیم‌گیرنده را به مقصد می‌رساند، ولی ممکن است اولویت مطلوب نباشد.

(روانشناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۸)

۷۸- گزینه ۱»

(کوثر دستورانی)

در انگیزه بیرونی ما آن کار یا فعالیت را به خاطر خود آن کار انجام نمی‌دهیم. برای مثال، نوید نه برای آنکه درس خواندن را دوست دارد، بلکه برای موفقیت در کنکور درس می‌خواند. علی نه برای علاقه به نماز بلکه برای خوش‌آمد مادر خود نماز می‌خواند و نیما نه برای اهمیت دادن به تکالیف خود، که برای مواخذه نشدن تکلیف می‌نویسد.

(روانشناسی، انگیزه و نگرش، صفحه ۱۶۳)

۷۹- گزینه ۴»

(هاثا امیرزاده)

به احتمال زیاد پاسخ او منفی است، زیرا افراد به از دست دادن، بیشتر از به دست آوردن حساس هستند.

توجه کنید که اگر در صورت سؤال به این نکته اشاره می‌شد که علی پس‌انداز کمی دارد، گزینه ۱ هم صحیح می‌شد، اما در صورت سؤال به این موضوع اشاره‌ای نشده است.

(روانشناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۸۰- گزینه ۴»

(محمدرحمان فخرهاری)

در این فرض فرد دچار فشار روانی ناشی از زلزله (از دست دادن عزیزان) شده است (گزینه ۱). این فشار روانی باعث عدم تعادل در زندگی او شده است (گزینه ۲). و فشار روانی (عامل روانی) باعث بیماری و مشکلات جسمانی در او شده است (گزینه ۳).

(روانشناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه‌های ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۵ و ۱۹۶)

۸۵- گزینه ۳»

(مهمبرضا سوری)

«كان الواجب علينا أَلّا»: ما نباید، بر ما واجب است ... نکنیم (در جملاتی که بر امور ثابت و همیشگی دلالت می‌کنند، «كان» به معنای «است» ترجمه می‌شود) (رد گزینه ۲) / «أَلّا نتعدّی ... تعدّی الفّالمین»: (مفعول مطلق نوعی + مضاف‌الیه) همانند ستمگران دست‌درازی نکنیم (رد سایر گزینه‌ها) / «تجتنب»: دوری کنیم / «الإكثار فی استخدام»: زیاده‌روی در به کارگیری (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «الأسمدة الضّارة»: کودهای مضرّ (رد گزینه ۴) همچنین «قطعاً» در گزینه ۴، اضافی است و معادلی در عبارت عربی داده شده ندارد.

(ترجمه)

۸۶- گزینه ۱»

(همبرضا قائن‌امینی - امفوان)

«انکسرت» از باب انفعال و لازم است که در این جمله باید به صورت «شکسته شدند» ترجمه شود. همچنین مشخص است «أشجار» فاعل و مرفوع است که به اشتباه به شکل مفعول ترجمه شده است.

(ترجمه)

۸۷- گزینه ۳»

ترجمه صحیح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «همراه خانواده‌ام به شهرهای سه‌گانه شمالی زیبا مسافرت کردم!»
گزینه ۲: «ایران از گردشگری ثروت بزرگی به دست آورده بود!»
گزینه ۴: «این دانشمندی بدون عمل است، پس نوری در قلب خود ندارد!»

(ترجمه)

۸۸- گزینه ۴»

(مرتضی کاظم شیرووری)

«بدان»: إعلم (فعل امر مخاطب ← رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «بهترین دوستان»: خیر الإخوان، خیر الإخوة (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «در زندگی»: فی الحیاة (رد گزینه ۳) / «قدیمی‌ترین آن‌ها»: أقدمهم

(تعریب)

۸۹- گزینه ۴»

(مهمبرضا سوری)

با توجه به ترجمه حدیث عربی صورت سؤال (برای دیگری، چیزی را بپسند که برای خودت می‌پسندی و برای او چیزی را ناپسند بدار که برای (خودت) ناپسند می‌داری!)، بیت گزینه ۴ «مفهوم کاملاً مناسبی را ارائه می‌نماید.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

پروانه از زیباترین حشرات در دنیا محسوب می‌شود، خداوند طبیعتی لطیف و سحرانگیز، رنگ‌هایی زیبا و بسیاری از ویژگی‌ها را به او بخشیده است. بسیاری از شعرها درباره او گفته شده است و یاد او سبب شادی و خوشحالی می‌شود، پروانه در خیالات ما، مناظر شادمانی نشأت گرفته از شکوفه‌ها و باغ‌ها را برمی‌انگیزد. معروف است که پروانه‌ها در بهار بسیار زیاد می‌شوند، در همه نواحی دنیا زندگی می‌کنند و تمامی محیط‌ها با آن‌ها سازگاری دارند و تعداد پروانه‌های معروف به بیش از بیست هزار نوع می‌رسد. شایان ذکر است که پروانه شاخک‌هایی دارد که در بالای سرش قرار دارند، و این شاخک‌ها در دنبال کردن بوها به او کمک می‌کنند و نقش مهمی در حفظ تعادل پروانه ایفا می‌نمایند. پروانه بسیاری از سلاح‌ها را برای دفاع از خود استفاده می‌کند و از میان این سلاح‌ها، پناه بردن به رنگ‌ها برای حمایت است.

۹۰- گزینه ۳»

(سیر مهمبرعلی مرتضوی)

«هنگامی که فصل زمستان پایان می‌یابد، می‌بینیم که تعداد پروانه‌ها به تدریج زیاد می‌شود!» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «پروانه‌ها موجوداتی هستند که شعر و موسیقی را بی‌شک دوست دارند!» در متن نیامده است.
گزینه ۲: «پروانه‌ها فقط در باغ‌ها یافت می‌شوند، زیرا شکوفه‌ها و گل‌ها را دوست دارند!» نادرست است.
گزینه ۴: «ساکنان برخی مناطق سردسیر یا خشک، در زندگی خود پروانه‌ها را ندیده‌اند!» نادرست است.

(درک مطلب)

۹۱- گزینه ۱»

(سیر مهمبرعلی مرتضوی)

«شاخک‌هایش مهم‌ترین سلاح برای دفاع از خود است!» در متن چنین چیزی نیامده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «گاهی اوقات از حس بویایی استفاده می‌کنند!» مطابق متن صحیح است.

گزینه ۳: «انواعی از آن وجود دارند که نمی‌توانیم اطراف خود آن‌ها را بباییم!» صحیح است.

گزینه ۴: «اگر در مورد آفرینش آن بیندیشیم، عجایب بسیاری را درک می‌کنیم!» صحیح است.

(درک مطلب)

فعل‌های متعدی در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «درک» و «ذاق»

گزینه «۲»: «تحمّلوا» و «تجرّعوا»

گزینه «۴»: «یترکون»

(فعل مجهول)

۹۸- گزینه «۴»

(امیرمفسین شکوری)

صورت سؤال، حرف «لام» (بر سر فعل مضارع) را می‌خواهد که معنای آن با بقیه، متفاوت باشد. در گزینه «۴»، «لنشاهد: تا ببینیم» فعل مضارع التزامی است و حرف «لام» برای ربط دادن آمده است، در حالی که در سایر گزینه‌ها، حرف «لام» بر سر افعال مضارع، معنای امری (باید) دارد.

(ترجمه فعل مضارع)

۹۹- گزینه «۱»

(ولی بربری - ابهر)

در جای خالی اول، اسم «لا»ی نفی جنس قرار می‌گیرد که همواره نکره و دارای فتحه است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
«طریق» اسم «کان» از افعال ناقصه است که باید مرفوع باشد، پس «طریقاً» به صورت منصوب نادرست است. (رد گزینه ۴)
در جای خالی آخر، خبر «أن» از حروف مشبّهه بالفعل می‌آید که مرفوع است، پس «مروّجون» صحیح است، نه «مروّجین». (رد گزینه ۴)
(دقت کنید که «مروّجون» چون مضاف شده، حرف «ن» آخرش حذف شده است: «مروّجوه»)

ترجمه عبارت تکمیل‌شده: «هیچ ملّتی از ملّت‌های جهان نیست مگر این‌که روشی برای پیشرفت دارد، زیرا مردم ترویج‌دهندگان آن هستند!»

(حروف مشبّهه بالفعل)

۱۰۰- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

صورت سؤال، مصدری را می‌خواهد که شک را در مورد وقوع فعل، برطرف نماید؛ مفعول مطلق تأکیدی، مصدری منصوب است که برای تأکید بر وقوع فعل جمله و رفع شک در مورد آن می‌آید.
در گزینه «۳»، «تلاوة» مفعول مطلق تأکیدی است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «إهتماماً» مفعول مطلق نوعی و «کثیراً» صفت آن است.
گزینه «۲»: «مُطالَبة» مفعول مطلق نوعی و «الشّجاعة» مضاف إليه آن است.

گزینه «۴»: «صبراً» مفعول (به) دوم برای فعل «یرزُق» و «جمیلاً» صفت آن و منصوب است.

(مفعول مطلق)

۹۲- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

از ویژگی‌های پروانه‌ها

در گزینه «۳»، «زیستگاه‌های طبیعی‌شان» نامناسب است. در سایر گزینه‌ها، «رنگ‌های زیبایشان»، «انواع گوناگونشان» و «حفظ تعادلشان» از ویژگی‌های پروانه‌ها محسوب می‌شوند.

(درک مطلب)

۹۳- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«فاعله ضمیر «ها» نادرست است؛ ضمیرهای متصل «ه، هما، هم، بها، هما، هن و...» وقتی به انتهای فعل می‌چسبند، نقش مفعول را می‌گیرند.

همچنین فعل «تناسب» از باب مفاعلة است، پس یک حرف زائد دارد و مصدر آن نیز «مُناسبة» می‌باشد.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۴- گزینه «۱»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«مرفوع بالتبعیّة من موصوفها» نادرست است، موصوف در این جمله، «الفراشات» است که خود، مضاف الیه و مجرور است، پس «المعروفة» صفت و مجرور به تبعیت از موصوف خود است.

(تحلیل صرفی و اعراب)

۹۵- گزینه «۳»

(کامران عبداللّهی)

«إنشراح» مصدر باب انفعال است و حرکت حرف «ش» باید کسره باشد؛ همچنین «البسمات» با فتحه روی حرف «س» صحیح است.

(ضبط حرکات)

۹۶- گزینه «۴»

(مرتضی کاظم شیروزی)

در این گزینه، همه اسم‌ها (معنی، الأبیات، دقة، کامله) معرب‌اند. همچنین مراقب باشید که «ثم» یک حرف است، نه اسم!

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «هؤلاء» و «هم» مبنی هستند.

گزینه «۲»: «نحن»، «ما» و «هو» مبنی هستند.

گزینه «۳»: «هما» مبنی است.

(انواع اعراب)

۹۷- گزینه «۳»

(عمار تاج‌بفش)

فعلی که متعدی نباشد، نمی‌تواند تبدیل به مجهول شود؛ در گزینه «۳»، «کُن و یكون» از افعال ناقصه هستند و مجهول نمی‌شوند.

تاریخ

۱۰۱- گزینه «۱»

(پواد میربلوکی)

از حدود ۱۲۰۰۰ سال پیش، گروه‌هایی از مردم گردآورنده خوراک با استفاده از تجربیات گذشته، شروع به کشت برخی گیاهان و اهلی کردن حیوانات کردند و برای نخستین بار موفق به تولید خوراک شدند. در عصر نوسنگی، انسان با ابداع چرخ سفالگری، اقدام به تولید ظروف گلی کرد.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۰۲- گزینه «۴»

(زهره دامیار)

- در عصر باستان تعدادی از اندیشمندان و فیلسوفان چینی، اصول و آیینی برای اداره جامعه و حکومت عرضه کردند که یکی از برجسته‌ترین این اندیشمندان، کنفوسیوس بود.

- یکی از دستاوردهای مهم تمدن روم، ایجاد شبکه پیشرفته‌ای از جاده‌ها بود.

- لوح‌های گلی فراوانی به خط میخی و زبان سومری در بقایای شهرهای سومری کشف شده است. به گمان برخی از باستان‌شناسان، سومریان از جمله (مردم بین‌النهرین) مخترع خط بوده‌اند و نخستین نوشته‌های جهان متعلق به آنان است. بعضی از این لوح‌ها حاوی آثار ادبی بلند، مانند افسانه گیلگمش است.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان؛ میراث بشری، صفحه‌های ۳۶، ۴۸ و ۵۹)

۱۰۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری ۱۴۰۳ نوبت اول - اردیبهشت‌ماه)

الف) به احتمال زیاد، تمدن مینوسی در اثر کشمکش با اقوام مهاجر از بین رفته است.

ب) شاهان هخامنشی، خود را بی‌نیاز از مشورت با بزرگان و مشاوران نمی‌دانستند. از این‌رو، یک گروه مشورتی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی، اداری و احتمالاً مذهبی و حقوقی در کنار پادشاه حضور داشتند که وی درباره مسائل مهم حکومتی، به ویژه جنگ و صلح، با آنان مشورت می‌کرد.

ج) عده‌ای از پژوهشگران ایرانی و غیرایرانی، بر پایه برخی از مندرجات سنگ‌نوشته‌ها و دیگر شواهد تاریخی، استدلال می‌کنند که هخامنشیان زرتشتی بوده‌اند و گروهی دیگر این نظر را قبول ندارند و می‌گویند شاهان هخامنشی به باورهای کهن ایرانی اعتقاد داشته‌اند.

د) حضرت یوسف (ع) و حضرت موسی (ع) به احتمال بسیار در دوران امپراتوری جدید، مردم مصر را به پرستش خدای یگانه دعوت کردند.

(تاریخ (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۴۰، ۵۱، ۹۹ و ۱۳۰)

۱۰۴- گزینه «۴»

(علیرضا پدرا)

از پارچه‌ها و دیگر بافته‌های دوران هخامنشی، به جز قالی بازریک چیزی باقی نمانده است. سایر موارد مطرح‌شده، مربوط به دوران حکومت ساسانی هستند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان؛ سرآغاز هویت ایرانی، صفحه‌های ۱۲۵، ۱۴۷ و ۱۵۲)

۱۰۵- گزینه «۲»

(پواد میربلوکی)

در روش تاریخ‌نگاری ترکیبی، مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. از برجسته‌ترین چهره‌های این سبک از تاریخ‌نویسی، می‌توان به بلاذری (قرن سوم هجری) صاحب کتاب فتوح‌البلدان و دینوری (متوفای ۲۹۰ هجری) نویسنده کتاب اخبارالطوال اشاره کرد.

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ؛ بررسی و سنجش اعتبار شواهد و مدارک، صفحه ۱۷)

۱۰۶- گزینه «۴»

(زهره دامیار)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) روابط فاطمیان با حکومت عباسیان همواره خصومت‌آمیز بود. فاطمیان خلافت را حق خود می‌دانستند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی‌شناختند. علاوه بر آن، خلفای فاطمی با تسلط بر مناطق شام و حجاز، حکومت عباسیان را به شدت مورد تهدید قرار داده بودند.

د) خلفای فاطمی بعد از بنیان نهادن حکومت خود و تصرف مصر، شهر قاهره را به عنوان پایتخت خود بنا کردند تا با بغداد رقابت کند. آنان سپس منطقه شام را نیز گرفتند.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۶)

۱۰۷- گزینه «۲»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۱)

ابونصرمحمدبن محمد، معروف به فارابی، فیلسوف بزرگ ایرانی که از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید، فلسفه مشایی را که تلفیقی از جهان‌بینی اسلام و فلسفه ارسطویی و نوافلاطونی بود، پایه‌گذاری کرد.

دانشنامه علایی، اثر ابن‌سینا، سهم بسزایی در مطرح کردن زبان فارسی به عنوان زبان علم داشت.

(تاریخ (۲)، ظهور و گسترش تمدن ایرانی - اسلامی، صفحه ۹۷)

جغرافیا

۱۰۸- گزینه «۳»

(علیرضا پدرام)

جایگاه و نقش ایرانیان در دوران عباسیان برخلاف دوران امویان ممتاز بود و از مصادیق آن، قدرت خاندان برمکی و سهل بود.

(تاریخ (۲)، جهان اسلام در عصر خلافت عباسی، صفحه ۶۹)

۱۰۹- گزینه «۴»

(علیرضا پدرام)

در دوران قاجار، با وجود تأثیر و نفوذ سبک‌های فرنگی بر عناصر معماری ایرانی، بسیاری از معماران می‌کوشیدند در ساخت بناها، قواعد و اصول معماری سنتی ایرانی را همچنان حفظ و پاسداری کنند. برای نمونه، می‌توان به خانه‌های مجلل و باشکوهی که در برخی از شهرها ساخته شد، از جمله خانه بروجرودی‌ها در کاشان، اشاره کرد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۹)

۱۱۰- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

در پایان دور اول جنگ‌های میان ایران و روسیه، معاهده گلستان و در پایان دور دوم، قرارداد ترکمانچای میان دو کشور به امضا رسید.

ایران در عهدنامه گلستان از داشتن کشتی جنگی در دریای کاسپی (خزر) محروم شد و در معاهده ترکمانچای نیز متعهد به پرداخت ۵ میلیون تومان غرامت به دولت روسیه گردید.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۱۱۱- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

ترتیب زمانی وقایع صورت سؤال در رابطه با وقایع جنگ جهانی دوم، به درستی در گزینه «۲» آمده است.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی دوم و جهان پس از آن، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۷)

۱۱۲- گزینه «۳»

(بهادر میربلوکی)

در ۱۷ دی ۱۳۵۶، به دنبال انتشار مقاله توهین‌آمیز علیه امام خمینی (ره) در روزنامه اطلاعات، مردم قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶ قیام کردند، اما مأموران حکومتی آن‌ها را به خاک و خون کشیدند.

(تاریخ (۳)، انقلاب اسلامی، صفحه ۱۳۸)

۱۱۳- گزینه «۱»

(سیدعلیرضا علویان)

اوج حماسه دفاع مقدس ملت ایران در عملیات بیت‌المقدس (سوم خرداد ۱۳۶۱) و با آزادی خونین شهر (خرمشهر) از اسارت دشمن بعثی رقم خورد و برگ زرینی در دفاع از ایران در تاریخ معاصر ثبت شد.

(تاریخ (۳)، جنگ تمیمی و دفاع مقدس، صفحه ۱۵۷)

۱۱۴- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند؛ بنابراین شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

(جغرافیای ایران، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه ۵)

۱۱۵- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های - کنکور سراسری نوبت اول اردیبهشت ۱۳۹۳)

عبارت صورت سؤال، «بیان مسئله» در رابطه با عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج است. در این مرحله پژوهشگر باید پژوهش دیگران را مورد بررسی قرار دهد؛ او با این کار نسبت به موضوع اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند.

عبارت «الف» مربوط به مرحله پنجم «نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها» است. در این مرحله پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش (عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج) را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه‌های خود می‌پردازد.

عبارت «ب» مربوط به مرحله دوم «تدوین فرضیه» است. این فرضیه به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهد. پژوهشگر با توجه به عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب این مسئله بیان می‌کند.

در حد فاصل این دو گام: مراحل زیر به ترتیب قرار می‌گیرد:

گام سوم: جمع‌آوری اطلاعات: در این مرحله پژوهشگر برای مطالعه و پاسخگویی به سؤالات خود به اطلاعات نیاز دارد. او تلاش می‌کند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به دست آورد.

گام چهارم: پردازش اطلاعات: در این مرحله پژوهشگر به حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌پردازد.

(جغرافیای ایران، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۱۶- گزینه «۳»

(تابان صیقلی)

طی سه دهه اخیر، طغیان در رودهای حوضه زاگرس بیش از گذشته شده و در پی آن، حمل رسوب توسط رودها به تشکیل شکل‌های جدیدی از ناهمواری منجر شده است.

۱۲۲- گزینه «۲»

(زهره دامپار)

بین درآمد شهرنشینان و روستانشینان شکاف و نابرابری زیادی وجود دارد. ایجاد فرصت‌های شغلی و تمایل به سرمایه‌گذاری در نواحی شهری بیش از مناطق روستایی است. علاوه بر نابرابری‌های اقتصادی، نابرابری‌های رفاهی نیز بین شهر و روستا وجود دارد. وضعیت دسترسی فقیران روستایی به آموزش، بهداشت و درمان و مسکن بدتر از فقرای شهری است.

(پغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۱)

۱۲۳- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضایی‌فر)

هر یک ساعت اختلاف زمان، ۱۵ درجه اختلاف طول جغرافیایی است؛ بنابراین ۴۰ دقیقه اختلاف زمان، برابر با ۱۰ درجه اختلاف در طول جغرافیایی است.

اگر این دو شهر در نیمکره شرقی باشند، شهر «ب» از نصف‌النهار مبدأ دورتر است و باید طول جغرافیایی آن ۱۰ درجه بیشتر باشد. اگر هر دو شهر در نیمکره غربی باشند، شهر «ب» به نصف‌النهار مبدأ نزدیک‌تر است و طول جغرافیایی آن ۱۰ درجه کمتر خواهد بود.

با توجه به گزینه‌ها، این دو شهر در نیمکره غربی قرار دارند و طول جغرافیایی شهر «ب»، ۲۲ درجه و ۲۷ دقیقه است.

(پغرافیا (۳)، خنوت و مهارت‌های پغرافیایی (۲)، صفحه ۷۷)

۱۲۴- گزینه «۲»

(فاطمه عزیزی)

با توجه به موقعیت جغرافیایی و نوع ناهمواری‌ها، برخی از مخاطرات طبیعی مانند زمین‌لرزه، زمین‌لغزش، سیل و خشکسالی در کشور ما بیش از دیگر حوادث رخ می‌دهند.

(پغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۲)

۱۲۵- گزینه «۴»

(مهمدمیری یعقوبی)

اگر آبدی رود، آن قدر افزایش یابد که از ظرفیت رود فراتر برود و سرریز شود، سیل خسارت‌بار می‌شود.

(پغرافیا (۳)، ویژگی‌ها و انواع مخاطرات طبیعی، صفحه ۸۹)

شهرهای متعددی در کناره رودها گسترش یافته است که باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها بر اثر دست‌کاری‌های انسانی در نواحی شهری شده و رودها را وادار کرده است که در مناطق شهری، از بستر تعیین‌شده تجاوز کنند و طغیان یا سیلاب را به شهرها تحمیل نمایند. افزایش رسوبات سبب گسترش سیلاب‌دشت‌ها می‌شود و مجاری رودها را دچار تغییر می‌کند.

(پغرافیای ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه ۲۸)

۱۱۷- گزینه «۳»

(علیرضا پدرا)

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به‌طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است و ویژگی اصلی آن، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

(پغرافیا (۲)، معنا و مفهوم ناحیه، صفحه ۴)

۱۱۸- گزینه «۲»

(مهمدمیری یعقوبی)

شکل «الف» نشانگر برخان از اشکال فرسایشی تراکمی (ناشی از انباشته شدن ذرات توسط باد در یک مکان) است.

(پغرافیا (۲)، ناهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

۱۱۹- گزینه «۲»

(فاطمه عزیزی)

پدیده پخش یا انتشار، فرایندی است که طی آن یک موضوع یا پدیده مانند زبان، مذهب، افکار و ایده‌ها، نوآوری، وسایل و ابزار، لباس، شیوه زندگی و حتی بیماری از یک مکان به سایر مکان‌ها گسترش می‌یابد.

(پغرافیا (۲)، نوامی فرهنگی، صفحه ۷۹)

۱۲۰- گزینه «۲»

(علیرضا پدرا)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: معمولاً تعیین مرزهای دریایی بین کشورها کار آسانی نیست. گزینه «۳»: خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریاست. گزینه «۴»: دریای سرزمینی متعلق به کشور مجاور دریاست، اما سایر کشورها در آن منطقه حق عبور و مرور بدون ضرر را دارند.

(پغرافیا (۲)، کشور، یک ناحیه سیاسی، صفحه ۱۳۲)

۱۲۱- گزینه «۲»

(مریم فسروی دهنوی)

به شهرهای با بیش از ده میلیون نفر جمعیت در جهان که برخی از آن‌ها به سبب نقش مهم در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، جهان‌شهر گفته می‌شود.

(پغرافیا (۳)، شهرها و روستاها، صفحه ۱۱۳)

فلسفه و منطق

۱۲۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

امروزه با فراگیر شدن رسانه‌ها و حجم انبوه اطلاعات صحیح و غلط بیش از پیش نیازمند علمی هستیم که شیوه‌های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما آموزش دهد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۱۲۷- گزینه «۴»

(علیرضا نمیری)

مغالطه «اشتراک لفظ» زمانی پیش می‌آید که معانی گوناگون یک لفظ واحد را با هم خلط می‌کنیم و آن لفظ را به‌خاطر واژه و صورت یکسان در معنای نادرستش به کار می‌بریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وجود لفظ یا جمله چندمعنایی لزوماً به معنای مغالطه اشتراک لفظ نیست. چون ممکن است همانند آرایه ابهام معانی متعدد آن لفظ قابل قبول باشد و لزوماً مغالطی نباشد.

گزینه «۲»: در این مغالطه لفظ مشترک سبب مغالطه می‌شود و ارتباطی با معانی مشترک واژه‌های گوناگون ندارد.

گزینه «۳»: در مغالطه اشتراک لفظ یک واژه یکسان معانی متعدد دارد، نه برعکس.

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۲۸- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

بعضی مفاهیمی که در خارج یک مصداق دارند جزئی هستند. (مثل مفاهیم تهران، علی و...) بعضی مفاهیمی که در خارج یک مصداق دارند کلی هستند. (مثل بلندترین قله جهان)

بعضی مفاهیم کلی هستند که در خارج بیش از یک مصداق دارند. (مثل درخت، انسان و...) یا اصلاً مصداق خارجی ندارند. (مثل سیم‌رغ)

پس بین این دو مفهوم نسبت عموم و خصوص من‌وجه برقرار است. توجه کنید که کلی یا جزئی بودن یک مفهوم ربطی به تعداد مصداق‌هایی که در خارج دارد ندارد، بلکه معیار این است که آیا «در ذهن» می‌توان آن را بر موارد متعدد حمل کرد یا خیر.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۳)

۱۲۹- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در تعریف از طریق ذکر مصادیق، به ذکر نمونه‌ها یا تصاویری از مصادیق مفهوم مورد نظر می‌پردازیم. (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

ذکر سرنام‌ها و توضیح دادن اصل کلمات مخفف، تعریف لغوی به شمار می‌آید. (رد گزینه ۲)

تعریف از طریق ذکر مصادیق در مواردی مناسب است که بتوان به نحوی مصادیق آن مفهوم را به افراد معرفی کرد. مثلاً درباره مفاهیمی مثل عدالت، خوشبختی، خدا و... نمی‌توان چندان به آن اعتنا کرد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

۱۳۰- گزینه «۳»

(پرگل رحیمی)

مثبت‌بودن علامت موضوع و محمول زمانی است که قضیه ما «سالبه کلیه» باشد. پس قیاسی را باید انتخاب کنیم که نتیجه سالبه کلیه خواهد داشت.

نکته تستی: هنگامی که یکی از مقدمات قیاس اقترانی ما جزئیه باشد پس نتیجه هم در صورت اعتبار قیاس حتماً دارای سور جزئی خواهد بود.

(بنابراین گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ رد می‌شوند)

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۷)

۱۳۱- گزینه «۳»

(هسین آفونری راهنمایی)

قضیه شرطی یا به اتصال و پیوستگی (التزام) دو نسبت حکم می‌کند یا به انفصال و جدایی دو نسبت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر قضیه شرطی را تجزیه کنیم و ادات شرط را حذف کنیم، دو قضیه حملی باقی می‌ماند. با این حال توجه کنید که قضیه شرطی خود در کل یک قضیه محسوب می‌شود نه دو قضیه.

گزینه «۲»: قضایای حملی و شرطی را می‌توان به همدیگر تبدیل کرد و آنها را طور دیگری بیان کرد. مثلاً: اگر باران ببارد زمین خیس می‌شود = زمین هنگام باریدن باران خیس است.

اما توجه کنید که قضیه حملی حملی است و شرطی شرطی. تبدیل کردن و تغییر این قضایا نوع آن‌ها را تغییر می‌دهد.

گزینه «۴»: فرق قضیه شرطی با حملی در این است که حکم آن مطلق نیست و مشروط است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۱۵)

۱۳۲- گزینه «۲»

(نیما پواهری)

در این مثال فرد با سوءاستفاده از احساسات طبقه محروم و محرومیت آن‌ها و ایجاد خشم و نفرت، آن‌ها را به حمایت از خود برمی‌انگیزاند. استفاده از احساس فقر و نیاز و مقصر نشان دادن یک قشر خاص و ایجاد نفرت علیه آن‌ها برای پیش‌بردن منافع خود می‌تواند از نمونه‌های مغالطه توسل به احساسات به شمار آید.

(منطق، سنسگرایی در تفکر، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

۱۳۳- گزینه «۳»

(علیرضا نمیری)

تفکر، واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش‌ها به پاسخ‌هاست.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۴)

۱۳۴- گزینه ۲»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

گزینه اول برعکس گفته شده است و نادرست است. ما خواندیم که معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت آن است. پس این گزینه رد می‌شود. در گزینه دوم ممکن است با دیدن عبارت «خصوصیات اشیا» این گزینه را رد کرده باشید، اما دقت کنید گفته «مبنای خصوصیات اشیا». این همان وجود است. وجود، مبنایی است که یک موجود با داشتنش می‌تواند اوصافی را کسب کند و به نوعی خاص باشد. اما اینجا نگفته که فلسفه آن اوصاف را بررسی می‌کند. گفته مبنای خصوصیات که همان وجود است را بررسی می‌کند. پس این گزینه جواب تست است. در گزینه سوم حواستان باشد که درست است در هستی‌شناسی بحث از علت را داشتیم، اما به این نکته توجه کنید که تنها زمانی که قواعد وجودی را در قانون علت تبیین کند می‌شود یک بحث هستی‌شناختی. کار فلسفه این نیست که بگردد و علت چیزهای مختلف را پیدا کند. کشف علت‌ها کار علوم مختلف است. گزینه چهارم هم مثل گزینه یک برعکس گفته شده است. از لحاظ موضوعی معرفت‌شناسی است که می‌تواند ذیل موضوع هستی‌شناسی قرار بگیرد. چون معرفت به هر حال نوعی از وجود است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه ۱۱۳)

۱۳۵- گزینه ۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

فیلسوفان مغالطاتی که در اندیشه‌های رایج جامعه و دیگر اندیشمندان و یا حتی فیلسوفان دیگر وجود دارد را بیان می‌کنند و به آن‌ها اشاره می‌کنند تا با شناساندن آن‌ها به مردم از آن‌ها جلوگیری کنند، نه این که خودشان نیز دست به مغالطه بزنند. ضمناً این عبارت مربوط به «دوری از مغالطه‌ها» یکی دیگر از فواید تفکر فلسفی است.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۱۳۶- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

از نظر ارسطو حیات مربوط به نفس است. پس بدن بدون نفس زنده نیست، اما نفس بدون بدن زنده است. بنابراین می‌توانیم نتیجه بگیریم پس از مرگ نفس از بدن جدا می‌شود، اما حیات آن متوقف نمی‌شود. زیرا نفس که امری زنده است نمی‌تواند از بین برود و فانی گردد. پس باید مرگ را چنین بدانیم که نفس از بدن جدا می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تکامل نفس از قوه به فعل است.

گزینه «۲»: نفس دارای حیات است و این وصفی نیست که به تدریج کسب کند. گزینه «۳»: از نظر ارسطو قوه نطق مربوط به نفس است. اما این گونه نیست که نفس انسانی تماماً همان قوه نطق باشد و در آن خلاصه شود.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان (۱)، صفحه ۷۲)

۱۳۷- گزینه ۳»

(پوار پاکرل - فاروج)

ابن سینا و ملاصدرا هر دو معتقدند که روح انسان ظرفیت و استعداد رسیدن به کمالات را دارد و این مورد می‌تواند در انسان تحقق یابد. اما توجه کنید که این حرکت روح به سوی کمال در نظر این دو متفکر به یک شکل نیست. از نظر ابن سینا روح یک جوهر مجرد و مستقل از ماده است که به جسم اعطا می‌شود. اما ملاصدرا معتقد است که روح نتیجه رشد و تکامل خود جسم و بدن است. در نظر ابن سینا روح حقیقت واحدی دارد و در حرکت به سوی کمال صرفاً استعدادهای بالقوه آن به فعلیت تبدیل می‌شود و اوصافی را می‌پذیرد، اما در خود حقیقت و جوهر روح تغییری حاصل نمی‌شود. اما ملاصدرا خود حقیقت روح را امری رو به کمال می‌داند.

(فلسفه یازدهم، هستی انسان (۲)، صفحه‌های ۷۹، ۸۱ و ۸۲)

۱۳۸- گزینه ۳»

(موسی سپاهی - سراوان)

گزاره کانت برای تعریف فعل اخلاقی دو بخش دارد: انجام دادن وظیفه و فقط به‌خاطر انجام وظیفه. ممکن است فردی وظیفه‌اش را انجام دهد، اما انگیزه او چیزی غیر از انجام وظیفه و تبعیت از وجدان باشد (مثلاً کسب منفعت شخصی، سود، اعتبار و...). پس مهم‌ترین اصل در تعریف فعل اخلاقی در نظر کانت انگیزه فاعل است یا همان انجام کار صرفاً به‌خاطر تبعیت از وظیفه ناشی از دعوت وجدان اخلاقی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کانت می‌گوید اگر دلیل انجام کنش اطاعت از وجدان اخلاقی باشد، آن کنش اخلاقی است.

گزینه «۲»: اخلاقی بودن یک عمل بسته به این نیست که ما را به سعادت برساند. باید خود آن کنش را بررسی کرد و فرد باید به وظیفه‌اش عمل کند. چه به نفع او یا کسی دیگر باشد چه نباشد.

گزینه «۴»: توجه کانت به انگیزه فاعل و انگیزه او در انجام کنش نشانه‌ای است که بدانیم اخلاق او یک اخلاق صرفاً صوری و فرمال نیست که انسان را یک ماشین فرض کند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبود افلاق‌گرا، صفحه ۸۸)

۱۳۹- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

وجود وجه مشترک موجودات و ماهیت وجه اختصاصی آن‌هاست. هستی و چیستی در جهان خارج تفکیک‌ناپذیراند.

(فلسفه دوازدهم، هستی و هستی، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۴۰- گزینه ۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

نمی‌توان گفت ذات معلول پس از تحقق و وجودیافتن از حالت امکانی به حالت وجوبی تغییر می‌یابد. ذات معلول همیشه ممکن‌الوجود است و حتی با تحقق آن به‌وسیله علت و وجوب وجودیافتن، ذات و ماهیت امکانی معلول تغییر نمی‌کند. آن معلول همچنان ممکن‌الوجود بالذاتی است که به‌خاطر وجودبخشی یک علت در عالم خارج محقق شده است.

توجه: رابطه امکانی بین موضوع و محمول یک قضیه یعنی اینکه موضوع می‌تواند محمول را بپذیرد یا نپذیرد؛ نه اینکه همزمان هم محمول را بپذیرد و هم نپذیرد! این امر تناقض است.

(فلسفه دوازدهم، جوان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۲)

۱۴۱- گزینه ۴»

(موسی سپاهی - سراوان)

در صورتی که همه عوامل پیدایش یک معلول (علت تامه) محقق باشند، اما معلول به وجود نیاید، اصل وجوب علی و معلولی زیر سؤال می‌رود. نکته: نقض اصل وجوب علی معلولی دو حالت دارد:

(۱) علت تامه محقق باشد، اما معلول تحقق نیابد.

(۲) معلول خود به خود تحقق یابد، در حالی که علت آن فراهم و حاضر نبوده است. توجه: خود سؤال مطرح کرده که همه عوامل پیدایش معلول محقق هستند، لذا گزینه اول و دوم سؤال جواب مناسبی مطابق با این پیش‌فرضی که خود سؤال قبول دارد نیست.

(فلسفه دوازدهم، کدام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

اقتصاد

۱۴۶- گزینه ۱»

(مفسرین متولی)

الف) کارآفرینان ریسک‌پذیرند به این معنا که پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

ب) منابع تولید در حالت کلی، امکاناتی است که شما برای ارائه محصول یا خدمت خود در اختیار دارید.

ج) با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۴، ۶ و ۲۳)

۱۴۷- گزینه ۴»

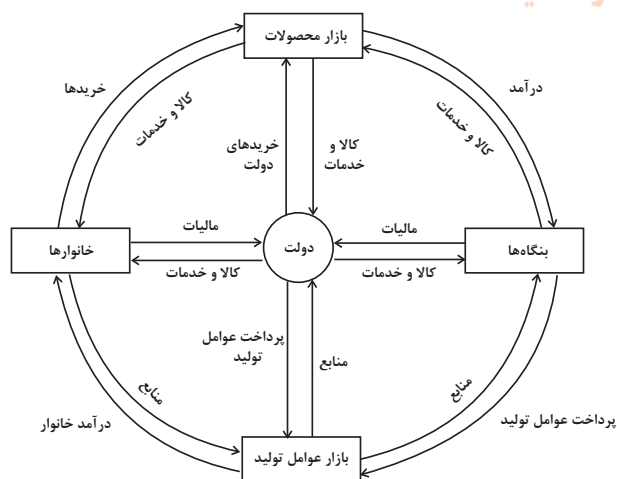
(سارا شریفی)

کشور کاستاریکا در تولید هیچ محصولی مزیت مطلق ندارد، اما با توجه به مفهوم مزیت نسبی، آناناس را در کشور خود بیشتر از نارگیل تولید می‌کند. بنابراین بهتر است بر تولید آناناس متمرکز شود و نارگیل را از کشور فیلیپین وارد نماید.

(تفاوت بین الملل، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۴۸- گزینه ۴»

(مهری کارداران)

(نقش دولت در اقتصاد پیوست ۹، صفحه ۵۹)

۱۴۹- گزینه ۱»

(آفرین ساجدی)

الف) در ردیف ۲، میزان تقاضا برابر با ۴۵۰ واحد و میزان عرضه برابر با ۲۵۰ واحد است؛ بنابراین مازاد تقاضا برابر است با:

واحد $۲۵۰ - ۴۵۰ = ۲۰۰$: مازاد تقاضا

۱۴۲- گزینه ۱»

(میر سوریان)

پذیرش هر اعتقاد و آیینی نیازمند استدلال عقلی است. اما فیلسوفان مسلمان با اینکه اساس پذیرش هر اعتقاد و آیینی را استدلال عقلی می‌دانند، راه کسب معرفت را به عقل منحصر نمی‌کنند بلکه حس و شهود را هم معتبر می‌شمارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» هر کدام از این ابزارها روش خاص خود را دارند و از مسیرهای متفاوتی در جست‌وجوی حقیقت هستند.

گزینه ۳» از نظر این فیلسوفان این سه راه تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند. نه اینکه بتوان با صرف استفاده از یکی از آنها تمام حقایق را فهمید.

گزینه ۴» خود شهود وحیانی (تجربه دریافت وحی) اختصاص به پیامبران دارد. اما پیامبران معارف ناشی از آن را به ما هم منتقل می‌کنند و ما نیز می‌توانیم با استفاده از عقل خود از آن‌ها بهره‌مند شویم.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۱۴۳- گزینه ۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

حکمت از نظر یک فیلسوف مشائی مانند ابن‌سینا عبارت است از: «فنی استدلالی و فکری که انسان عالم، وجود را آن چنان که هست، به وسیله این فن به دست می‌آورد و نفس خویش را به کمال می‌رساند و به جهانی عقلی مشابه جهان واقعی تبدیل می‌شود و مستعد رسیدن به سعادت نهایی، به اندازه طاقت بشری می‌گردد». مطابق با این سخن کمال نفس انسان در تبدیل شدن او به جهانی عقلانی مشابه جهان واقعی است. این سخن بدین معناست که انسان در ادراک صورت‌های خارجی به چنان درجه‌ای از معرفت برسد که تمامی آن را کسب کند. گویی که جهان در ذهن او محقق است با این تفاوت که امری ذهنی است.

(فلسفه دوازدهم، آغاز فلسفه در جهان اسلام، صفحه ۷۳)

۱۴۴- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمان‌های - لنگور سراسری ۱۴۰۰)

از نظر ابن‌سینا حتی آنچه ظاهراً شر و بدی به نظر می‌رسد، مانند پژمرده شدن یک گل یا مرگ یک جاندار یا حتی وقایع ویرانگر طبیعی همچون سیل و زلزله، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهایی طبیعت کمک می‌کنند.

(فلسفه دوازدهم، دوره میانی، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۴۵- گزینه ۴»

(علیرضا نمیری)

ورود مکاتب فلسفی اروپایی که در ایران، با آغاز نهضت مشروطه به صورت گسترده‌ای شروع شده بود، تا به امروز ادامه یافت (رد گزینه ۲) و کتاب‌های فلسفی فیلسوفان بزرگ اروپایی به زبان فارسی ترجمه شد (رد گزینه ۱). دانشجویانی برای آشنایی با فیلسوفان و مکاتب فلسفی اروپایی به آنجا رفتند و رشته‌های تحصیلی مربوط به فیلسوفان اروپایی در دانشگاه‌های ایران تأسیس گردید (رد گزینه ۳) و به تدریج اساتیدی وارد آموزش فلسفه شدند که متخصص در تحلیل و تبیین نظرات فلسفی یک یا چند فیلسوف مشهور و بزرگ اروپایی بودند.

(فلسفه دوازدهم، کلمات معاصر، صفحه ۹۷)

ب) برای کاهش نرخ بیکاری از ۲۵ درصد به ۱۵ درصد باید میزان افراد بیکار (به میزان x واحد) کاهش پیدا کند، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\frac{۸۵۰-x}{۳,۴۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۵ \Rightarrow \frac{۸۵۰-x}{۳,۴۰۰} = \frac{۱۵}{۱۰۰}$$

$$\frac{۸۵۰-x}{۳۴} = \frac{۱۵}{۱} \Rightarrow ۸۵۰-x = ۱۵ \times ۳۴ \Rightarrow ۸۵۰-x = ۵۱۰$$

$$\Rightarrow x = ۸۵۰ - ۵۱۰ = ۳۴۰ \text{ نفر}$$

بنابراین با شاغل شدن ۳۴۰ نفر دیگر، نرخ بیکاری برابر با ۱۵ درصد می شود.

(رکور، بیکاری و فقر، صفحه های ۸۵ و ۸۶)

۱۵۲- گزینه «۴»

(مهمربسین متولی)

قیمت x کل محصول = درآمد

$$\text{تومان} \quad ۱۵۶,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۲۰ \times ۳۰۰,۰۰۰ = \text{درآمد}$$

هزینه ها - درآمد = سود (یا زیان)

$$\text{تومان} \quad ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۵۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۶,۰۰۰,۰۰۰ = \text{سود (یا زیان)}$$

میزان درآمد از هزینه ها بیشتر است، پس تولیدکننده ۸۰ میلیون تومان سود کرده است.

(کسب و کار و کارآفرینی، صفحه های ۸ و ۹)

۱۵۳- گزینه «۱»

(مهری فیائی)

الف) تفاوت های اوراق مشارکت و سهام:

- خرید سهام نوعی شریک شدن در مالکیت یک شرکت است. (با خرید سهام در داشتن یک شرکت با دیگران شریک می شویم).

- سود شرکت به نسبت سهم هر فرد، به او تعلق می گیرد. (البته اگر شرکت متحمل ضرر و زیان شود، افراد در این ضرر و زیان نیز شریک هستند).

- با خرید سهام فرد دیگر نمی تواند هر وقت که خواست، از مدیر کارخانه بخواهد که سرمایه او را پس دهد. (چون پول فرد به بخشی از ابزارآلات کارخانه تبدیل شده و سرمایه او قابل پس دادن نیست). این فرد می تواند هر وقت که بخواهد به شراکت خود ادامه ندهد و برگه های سهام خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد.

- با خرید اوراق مشارکت، پس از انقضای مدت سررسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه)، سود آن را هم می گیریم.

ب) قیمت اولیه: قیمتی که شرکت برای بار اول می فروشد. / قیمت اولیه در روی هر ورقه سهم توسط شرکت پذیرهنویسی مشخص می شود.

ب) در بازار هنگامی «کمبود عرضه» اتفاق می افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرف کنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه، برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می شود. بالا رفتن قیمت باعث می شود که از یک سو، تولیدکنندگان رغبت بیشتری به تولید نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف کنندگان از مصرف خود بکاهند. پس در حالت کمبود، قیمت بالا می رود و فاصله بین عرضه و تقاضا کاهش می یابد. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود، این سطح قیمت همان قیمت تعادلی است. بنابراین در قیمت ۲۰۰۰ تومان، قیمت باید ۱۰۰۰ تومان افزایش یابد تا به سطح قیمت تعادلی در بازار برسیم.

ج) در قیمت ۵۰۰۰ تومان، میزان تقاضا ۱۵۰ واحد و میزان عرضه ۵۵۰ واحد است؛ با توجه به میزان عرضه و تقاضا می دانیم حداکثر کالایی که به تقاضاکننده فروخته می شود ۱۵۰ واحد خواهد بود چون بیشتر از آن، تقاضایی وجود ندارد. بنابراین حداکثر پرداختی مصرف کننده برابر است با:

$$\text{تومان} \quad ۷۵۰,۰۰۰ = ۱۵۰ \times ۵۰۰۰ = \text{حداکثر پرداختی مصرف کننده}$$

(بازار پیست و چگونه عمل می کند؟، صفحه ۵۱)

۱۵۰- گزینه «۳»

بررسی موارد:

- نادرست است؛ هر چند زندگی عموم انسان ها در جامعه شهری به خاطر تخصص گرایی و تولید براساس مزیت، اقتصادی تک محصولی است، اما در فضای جهانی، اقتصاد تک محصولی، اقتصادی شکننده و آسیب پذیر است؛ زیرا اقتصاد تک محصولی در مواقع بحرانی، امکان تاب آوری و انعطاف پذیری مقابل تکان ها، مشکلات و تحریم ها را ندارد.

- درست است.

- نادرست است؛ دولت باید امکان تأمین برخی از نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند.

- درست است.

(ترکیبی، صفحه های ۶۵، ۶۶ و ۶۷)

۱۵۱- گزینه «۲»

(آفرین ساپری)

الف و ج) تعداد افراد جویای کار بالای ۱۵ سال = جمعیت بیکار = ۸۵۰ نفر
نفر ۳,۴۰۰ = ۲۵۵۰ + ۸۵۰ = جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال

$$\text{درصد} \quad ۲۵ = \frac{۸۵۰}{۳,۴۰۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times ۱۰۰ = \text{نرخ بیکاری}$$

در نقطه «الف» می‌توانیم ۲ واحد کالای A و ۶ واحد از کالای B را خریداری کنیم، و با توجه به اینکه قیمت هر واحد کالای A، ۱۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر واحد کالای B، ۵,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$۲۰,۰۰۰ + ۳۰,۰۰۰ = (۲ \times ۱۰,۰۰۰) + (۶ \times ۵,۰۰۰) = \text{بودجه فرد}$$

تومان ۵۰,۰۰۰ =

(ب) درست است.

(ج) نادرست است. در نقطه «ب» می‌توانیم ۳ واحد از کالای A و ۴ واحد از کالای B را خریداری کنیم.

(د) نادرست است. در نقطه «الف» می‌توانیم ۲ واحد کالای A و ۶ واحد از کالای B را خریداری کنیم.

(ه) درست است.

(و) نادرست است.

با توجه به اینکه: ۱- میزان بودجه فرد برابر با ۵۰ هزار تومان است و ۲- قیمت هر واحد کالای A، ۱۰,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\frac{\text{میزان بودجه فرد}}{\text{قیمت هر واحد کالای A}} = \text{حداکثر کالای A خریداری شده}$$

$$\text{عدد } ۵ = \frac{۵۰,۰۰۰}{۱۰,۰۰۰} = \text{حداکثر کالای A خریداری شده} \Rightarrow$$

اگر فرد تمام پول خود را به خرید کالای A اختصاص دهد می‌تواند ۵ واحد از این کالا را خریداری کند.

(ی) نادرست است.

با توجه به اینکه: ۱- میزان بودجه فرد برابر با ۵۰ هزار تومان است و ۲- قیمت هر واحد کالای B، ۵,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$\frac{\text{میزان بودجه فرد}}{\text{قیمت هر واحد کالای B}} = \text{حداکثر کالای B خریداری شده}$$

$$\text{عدد } ۱۰ = \frac{۵۰,۰۰۰}{۵,۰۰۰} = \text{حداکثر کالای B خریداری شده} \Rightarrow$$

اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، حداکثر می‌تواند ۱۰ واحد از این کالا را خریداری کند.

(اصول انتخاب درست، صفحه ۲۸)

۱۵۷- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

$$\frac{\text{سرمایه فرد} + \text{کل سود دریافتی}}{\text{تعداد کل سهام}} = \text{ارزش بازاری هر سهم}$$

$$۱۵۰۰ = \frac{۳۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۵,۰۰۰,۰۰۰}{x}$$

$$\text{عدد } ۳۰,۰۰۰ = \frac{۴۵,۰۰۰,۰۰۰}{۱۵۰۰} = x \Rightarrow$$

قیمت ثانویه: قیمت بازاری‌ای است که صاحب سهام در تالار بورس اوراق بهادار در معرض فروش قرار می‌دهد. / قیمت بازاری به سوددهی آن شرکت بستگی دارد. / اگر سود شرکت دائماً افزایش یابد، متقاضی و خریدار آن نوع سهام زیاد می‌شود (دیگران نیز متوجه بازدهی زیاد این شرکت سهامی شده‌اند و بنابراین تقاضا برای سهام این شرکت زیاد می‌شود). و در نتیجه قیمت ثانویه دائماً افزایش می‌یابد.

(ج) دوره حکومت پهلوی، دوره پایانی حکومت صفویه، نیمه اول حکومت صفویه

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۰۸، ۱۰۹ و ۱۵۵ تا ۱۵۸)

۱۵۴- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

x = میانگین قیمت کالاهای موجود در سبد خانوار در انتهای سال

$$\Rightarrow \frac{۲۰}{۱۰۰} = \frac{x - ۴۷۵۰}{۴۷۵۰} \Rightarrow \frac{۱}{۵} = \frac{x - ۴۷۵۰}{۴۷۵۰}$$

$$\Rightarrow ۴۷۵۰ = ۵(x - ۴۷۵۰) \Rightarrow ۴۷۵۰ = ۵x - ۲۳,۷۵۰$$

$$\Rightarrow ۵x = ۲۸,۵۰۰ \Rightarrow x = ۵,۷۰۰ \text{ تومان}$$

(تورم و کاهش قدرت خرید، صفحه ۱۱)

۱۵۵- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است. - درست است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ با توجه به تعریف فقر نسبی، محاسبه تعداد افراد فقیر بسیار سخت، پیچیده و شاید ناممکن است. از این رو مفهوم دیگری تعریف می‌شود به نام «فقر مطلق» که مطابق با آن می‌توان معیاری را برای سنجش میزان فقر در نظر گرفت. - درست است.

گزینه «۳»: درست است. - نادرست است؛ ممکن است خرید مقایسه‌ای هزینه‌بر باشد، مانند هزینه‌هایی که برای تماس تلفنی یا سوخت خودرو برای بازدید از فروشگاه‌های مختلف صرف می‌کنید.

گزینه «۴»: نادرست است؛ روش کلی در تعیین میزان فقر آن است که نیازمندی‌های افراد و یا خانوار را با توانمندی‌های آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم. - نادرست است؛ ممکن است پس‌انداز حاصل از خرید مقایسه‌ای، به ویژه برای اقلام با قیمت پایین، کمتر از هزینه‌های زمان، بنزین یا سایر هزینه‌های دیگر برای کسب اطلاعات باشد.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۸۸، ۱۸۹ و ۱۴۶)

۱۵۶- گزینه «۲»

(امسان عالی‌نژاد)

(الف) نادرست است. میزان بودجه فرد برابر با ۵۰ هزار تومان است.

هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد.

گزینه «۴»: نادرست است؛ شاخص‌هایی مانند مبارزه با فساد، بهبود فضای کسب و کار، رشد علم و فناوری، موضوعات محیط زیستی و پیشرفت‌های فرهنگی و معنوی در ارزیابی شاخص توسعه در نظر گرفته نمی‌شوند.
(ب) منظور از مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

(ترکیبی، صفحه‌های ۱۲۶، ۱۲۷ و ۱۲۸)

۱۶۰- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

= تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۳۹۵
(قیمت کلای A در سال ۱۳۹۵ × مقدار کلای A تولیدی در سال ۱۳۹۵)
(قیمت کلای B در سال ۱۳۹۵ × مقدار کلای B تولیدی در سال ۱۳۹۵) +
= ۱۵۰,۰۰۰ + ۳۶۰,۰۰۰ = ۵۱۰,۰۰۰
میلیون تومان
= تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۳۹۵
(قیمت کلای A در سال ۱۳۹۴ × مقدار کلای A تولیدی در سال ۱۳۹۵)
(قیمت کلای B در سال ۱۳۹۴ × مقدار کلای B تولیدی در سال ۱۳۹۵) +
= ۱۳۰,۰۰۰ + ۲۱۶,۰۰۰ = ۳۴۶,۰۰۰
میلیون تومان
تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۱۳۹۴ = تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۳۹۴
= ۹۱,۰۰۰ + ۲۴۰,۰۰۰ = ۳۳۱,۰۰۰
میلیون تومان
= نرخ رشد تولید اسمی

$\frac{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی اسمی سال قبل}} \times 100$
درصد $\frac{510,000 - 331,000}{331,000} \times 100 \approx 54/07$
نرخ رشد تولید اسمی در سال ۱۳۹۵

= نرخ رشد تولید واقعی
 $\frac{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل} - \text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال جاری}}{\text{تولید ناخالص داخلی واقعی سال قبل}} \times 100$
درصد $\frac{346,000 - 331,000}{331,000} \times 100 \approx 4/53$
نرخ رشد تولید واقعی در سال ۱۳۹۵

(رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)

= کل سود دریافتی

تعداد کل سهام خریداری شده توسط فرد $\times$ (قیمت اسمی - قیمت بازاری)

$15,000,000 = (1500 - \text{قیمت اسمی}) \times 30,000$

$\Rightarrow \frac{15,000,000}{30,000} = (\text{قیمت اسمی} - 1500)$

$\Rightarrow$ تومان $1500 - 500 = 1000$ = قیمت اسمی

(اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه ۱۵۴)

۱۵۸- گزینه «۴»

(امسان عالی‌نژاد)

(الف) بی‌مبالاتی یا سوءاستفاده برخی صرافان از اعتماد مردم یا تعداد زیاد انواع رسیده‌ها و صرافی‌ها، که آشنایی و اعتبارسنجی آن‌ها را برای مردم سخت کرده بود، موجب شد تا دولت‌ها برای جلوگیری از بروز این‌گونه مشکلات به ناچار چاپ و انتشار اسکناس را برعهده گیرند.

(ب) انسان‌ها به تدریج که کالاهای خود را با هم مبادله می‌کردند، به تجربه دریافتند که بعضی از کالاها مشتریان بیشتری دارند و مردم به آن‌ها علاقه بیشتری نشان می‌دهند. در ایران هم غلات خواهان بیشتری داشت. ساکنان این مناطق حاضر بودند کالاهای اضافی خود را با این کالا معاوضه کنند؛ زیرا اطمینان داشتند که با دادن این کالا می‌توانند کالاهای مورد نیاز خود را دریافت کنند؛ بدین ترتیب، این نوع کالا به‌عنوان اولین پول مورد استفاده قرار گرفت.

(ج) بیکاری اصطلاحی شامل کسانی می‌شود که شغل قبلی خود را به دلایلی رها کرده و به امید یافتن شغلی بهتر در جست‌وجو هستند. هم‌چنین شامل کسانی است که به تازگی در حال ورود به بازار کار هستند. این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌هاست.

(ترکیبی، صفحه‌های ۸۷، ۹۴ و ۹۵)

۱۵۹- گزینه «۳»

(مهری کارداران)

الف) بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است.

گزینه «۲»: درست است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ تفاوت‌های بومی و محلی و تاریخی و فرهنگی کشورها در تعیین شاخص توسعه انسانی تأثیرگذار نیستند.

دفترچه پاسخ فرهنگیان

(تعلیم و تربیت اسلامی و هوش و استعداد معلّمی)

۲۳ مرداد ماه ۱۴۰۵

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم چی (وقف عام)

آدرس دفتر مرکزی: خیابان انقلاب - بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن چهار رقمی: ۰۲۱-۶۴۶۳

تعلیم و تربیت اسلامی

۲۵۱- گزینه ۲

(مرتضی ممسنی کبیر)

«لو يعلم الناس ما في طلب العلم لطلبوه و لو بسفك المهج و خوض اللجج: اگر مردم ارزش علم را می‌دانستند به سراغ آن می‌رفتند، گرچه به قیمت جان خود و فرورفتن در امواج دریا باشد.»

عده‌ای از وظیفه خود غافل‌اند: «كذلك اتك آياتنا فنسيتها: همان‌گونه که آیات ما به تو رسید و تو آن‌ها را فراموش کردی.» قرآن کریم درباره این انسان‌ها می‌فرماید: «ولئك كالانعام بل هم اضل: آن‌ها مثل حیوانات هستند، بلکه پست‌تر.»

(مهارت معلمی، ارزش و امتیاز کار معلمی، صفحه ۲۱، ۲۲ و ۲۶)

۲۵۲- گزینه ۳

(مرتضی ممسنی کبیر)

یک معلم وظیفه‌گرا باید بداند که همراهی نکردن دیگران، تکلیف او را ساقط نمی‌کند؛ زیرا قرآن می‌فرماید: «قل آتوا اعظکم بواحدة ان تقوموا لله مثنی و فرادی: بگو، من شما را به یک سخن پند می‌دهم، برای خدا قیام کنید؛ دو نفر، دو نفر و یک نفر، یک نفر.»

گاهی انسان به وظیفه‌اش چنان یقین دارد که حجت بر او تمام می‌شود. در این صورت، حتی اگر هیچ همراهی نباشد، باید به تنهایی اقدام کند. مثلاً اگر کسی در شب عید فطر ماه را ببیند، روز بعد برای او عید فطر است؛ اگرچه تمام مراجع عظام بگویند که برای ما ثابت نشده است.

(مهارت معلمی، صفات معلم، صفحه ۶۲)

۲۵۳- گزینه ۴

(مرتضی ممسنی کبیر)

استاد و مربی هم باید مثل دیگران تلاش کنند و از ابزار و تخصص بهره گیرند، اما در عین حال، راهی را برای امور پیش‌بینی نشده باز کنند، خداوند به پیامبرش می‌فرماید: «اگرچه تو تبلیغ دین می‌کنی، اما هدایت به دست ماست.» «اتک لا تهدي من احببت و لكن الله يهدي من يشاء و هو اعلم بالمهتدين: [ای پیامبر] همانا تو نمی‌توانی هر که را دوست داری هدایت کنی [و به مقصد برسانی] بلکه این خداوند است که هر کس را بخواهد هدایت می‌کند و او به رهیافتگان آگاه‌تر است» که این آیه درباره این است که استاد و مربی باید توکل داشته باشند.

(مهارت معلمی، صفات معلم، صفحه ۷۱)

۲۵۴- گزینه ۴

(مرتضی ممسنی کبیر)

آشنایی با فرهنگ و ادبیات و ضرب‌المثل‌های مخاطبان، یکی از کارهای شایسته برای برقراری ارتباط بهتر و انتقال آسان‌تر مفاهیم است. مثلاً در فرهنگ مردم، «فرشته» مظهر خوبی و کرامت است، تا آن‌جا که زنان مصر در ستایش حضرت یوسف (ع) گفتند: «ان هذا أأ ملك كريم.»

(مهارت معلمی، وظایف معلم، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

۲۵۵- گزینه ۴

(مرتضی ممسنی کبیر)

استادی موفق و محبوب است که انتقاد مصلحانه را بپذیرد، چنانکه در دعای مکارم‌الاخلاق می‌خوانیم: «خدایا! مرا به اطاعت و پیروی کسی که مرا به راه سداد و صلاح خواند و هدایت نمود، موفق ساز» که این دعا مؤید انتقادپذیری است.

(مهارت معلمی، وظایف معلم، صفحه ۱۰۱)

۲۵۶- گزینه ۲

(مرتضی ممسنی کبیر)

اگر واژه «ود» را در قرآن بررسی کنیم، به آرزوهای دشمنان درباره خود پی می‌بریم که به وظیفه «دشمن‌شناسی» معلم اشاره دارد.

(مهارت معلمی، وظایف معلم، صفحه ۱۰۹)

۲۵۷- گزینه ۴

(میثم هاشمی)

شناخت عوامل موفقیت یا عدم موفقیت، معلول محاسبه و ارزیابی است. از آنجا که هدف از خلقت انسان رسیدن به مقام قرب خداوند است، پس در حقیقت، او مسیر و هدف اصلی زندگی ما است. هر کس این نکته را دریابد و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد، در دنیا زندگی لذت‌بخش و مطمئن و در آخرت رستگاری ابدی را به دست خواهد آورد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه‌های ۹۸ و ۱۰۱)

(رشته انسانی: دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه‌های ۹۶ و ۹۹)

۲۵۸- گزینه ۱

(میثم هاشمی)

با توجه به آیه «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»؛ «بگو: اگر خدا را دوست دارید، پس از من پیروی کنید تا خدا هم شما را دوست بدارد و گناهانتان را ببامزد؛ و خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.» شرط رسیدن به سعادت، پیروی از خداوند است که به دلیل «غفور و رحیم بودن» خداوند است.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(رشته انسانی: دین و زندگی، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۰)

۲۵۹- گزینه ۴

(یاسین ساعری)

بررسی گزینه‌ها:
گزینه ۱: «۱» نادرست است؛ چون متن کتاب درسی بر روی جنبه‌های عادی و عملی زندگی مثل تقسیم وقت تأکید دارد، نه معجزه‌گری.
گزینه ۲: «۲» نادرست است؛ الگوپذیری حتی با تفاوت شرایط هم ممکن است و نیازی به مشابهت کامل نیست.
گزینه ۳: «۳» نادرست است؛ وسایل حمل‌ونقل و لباس‌ها نسبت به گذشته عوض شده‌اند و نباید از آن‌ها الگو گرفت.
گزینه ۴: «۴» درست است؛ منظور از اسوه قراردادن، الگو و اسوه‌بودن در اموری است که همیشه برای بشر خوب و بالارزش بوده‌اند؛ مانند عدالت، گذشت، مهربانی. این‌ها تغییر نمی‌کنند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه ۱۰۳)

(رشته انسانی: دین و زندگی، آهنگ سفر، صفحه ۱۰۲)

۲۶۰- گزینه ۲»

(میثم هاشمی)

انسان با تقوا، می‌کوشد روز به روز بر توانمندی‌های خود بیفزاید تا اگر در شرایط گناه و معصیت قرار گرفت، آن قوت و نیرو، او را حفظ کند و از آلودگی ننگه دارد.

تأثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد.

اگر عبارت «اهدنا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِیْمَ» را صادقانه از خداوند بخواهیم، به راه‌های انحرافی دل نخواهیم بست.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۵)

(رشته انسانی: دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۳۱)

۲۶۱- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست است؛ «روزه‌دار اگر غبار غلیظ، دود سیگار، تنباکو و مانند آن‌ها را به حلقش برساند (باطل‌کننده) و استغراغ روزه‌اش را باطل نمی‌کند، مگر اینکه ...» که مفهومش عودت به حلق یا عمدی بودن در برخی موارد است.

نکته: در گزینه «۱» عبارت «عودت به حلق» به‌درستی ذکر شده است.

گزینه «۲»: نادرست است؛ زیرا استغراغ غیرعمدی اساساً باطل‌کننده نیست و شرطش معمولاً عمدی بودن یا عودت به حلق است.

گزینه «۳»: نادرست است؛ زیرا باقی‌ماندن غذا لای دندان، لزوماً باطل‌کننده نیست؛ همچنین عبارت «مطلقاً باطل‌کننده نیست» برای استغراغ عمدی، نادرست است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ چون دود سیگار «باطل‌کننده» است و این گزینه مفهوم برعکس آن را ذکر کرده است.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۰)

(رشته انسانی: دین و زندگی، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۶)

۲۶۲- گزینه ۲»

(فرزین سماقی)

برای حفظ نعمت زیبایی، خداوند احکام ویژه‌ای را برای زن قرار داده است تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۰)

(رشته انسانی: دین و زندگی، فضیلت آراستگی، صفحه ۱۴۶)

۲۶۳- گزینه ۳»

(فرزین سماقی)

قانون حجاب، قانونی برای سلب آزادی زنان در جامعه نیست، بلکه کمک می‌کند تا جامعه به‌جای آنکه ارزش زن را در ظاهر و قیافه وی خلاصه کند، به شخصیت، استعدادها و کرامت ذاتی وی توجه کند. این امر موجب می‌شود سلامت اخلاقی جامعه بالا رود، حریم و حرمت زنان حفظ شود و آرامش روانی وی افزایش یابد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۴۹)

(رشته انسانی: دین و زندگی، زیبایی پوشیدگی، صفحه ۱۵۵)

۲۶۴- گزینه ۲»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های «۱» و «۳»، نادرست هستند؛ زیرا امام علی (ع) «بهشت» را بهای جان معرفی می‌کند، نه اینکه ارزش انسان، وابسته به بهشت باشد یا بهشت قیمت ثابتی برای انسان باشد. در آیه «کرامت» نیز خداوند، بدون شرط به انسان کرامت بخشیده است.

گزینه «۴»: نادرست است؛ زیرا در بخش «تمایلات حیوانی» بیان شده است که این تمایلات در ذات خود بد نیستند و انسان باید در حد نیاز از آن‌ها بهره‌برد، نه اینکه ترکشان کند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، عزت نفس، صفحه ۱۴۰)

(رشته انسانی: دین و زندگی، عزت نفس، صفحه ۱۹۹)

۲۶۵- گزینه ۲»

(فرزین سماقی)

زنان و مردان به عنوان افراد نوع بشر، استعدادها و ویژگی‌های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با بهره‌گرفتن از آن ویژگی‌های فطری می‌توانند به آن هدف مشترک، یعنی قرب الهی و بهشت جاوید برسند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه ۱۴۹)

(رشته انسانی: دین و زندگی، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۰۹)

۲۶۶- گزینه ۱»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: «تمایلات بُعد حیوانی در ذات خود بد نیستند».

گزینه «۳»: اگرچه «در خدمت تمایلات عالی‌بودن» می‌تواند مثبت باشد، اما خود بی‌اهمیت نمی‌شوند و معیار اصلی «حدود شرعی» است، نه صرفاً «مانعت از بهشت».

گزینه «۴»: تمایلات حیوانی صرفاً برای «بقای نسل» نیستند، بلکه آن‌ها لازمه زندگی دنیوی معرفی شده‌اند که بدون آن‌ها زندگی سخت می‌شود.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، عزت نفس، صفحه‌های ۱۴۲ و ۱۴۳)

(رشته انسانی: دین و زندگی، عزت نفس، صفحه‌های ۲۰۱ و ۲۰۲)

۲۶۷- گزینه ۴»

(میثم هاشمی)

تشریح گزینه نادرست:

کلمات «إنس»، «إنسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم اختصاص به جنس خاصی ندارد و هر آیه‌ای که با این کلمات همراه باشد، به زن و مرد، هر دو مربوط می‌شود.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی، پیوند مقرر، صفحه‌های ۱۴۹، ۱۵۱ و ۱۵۳)

(رشته انسانی: دین و زندگی، ترکیبی، صفحه‌های ۲۰۹، ۲۱۳ و ۲۲۳)

۲۶۸- گزینه «۳»

(یاسین ساعری)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در مورد حضرت زینب (س)، موضوع «پیشنهاد ثروت و قدرت» مطرح نبوده، بلکه ایشان در پاسخ به تحقیر عبدالله بن زیاد (دیدی خدا چه بر سر خاندان شما آورد؟)، فرمودند: «در این واقعه جز زیبایی ندیدم.»

گزینه «۲»: پیامبر (ص) در محاصره، «پشتوانه‌ای جز یارانی اندک و فقیر» نداشت و امام حسین (ع) نیز با ۳۰ هزار جنگجو روبه‌رو بود، پس هیچ‌کدام حمایت نظامی نداشتند.

گزینه «۴»: هرچند هر سه بزرگوار، برخوردار از منطق بودند، اما مفهوم مهم‌تر، تأکید بر «تسلیم‌ناپذیری» و «ایستادگی» است، نه مجاب‌کردن ستمگران.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۱۴۱)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، عزت نفس، صفحه ۲۰۰)

۲۶۹- گزینه «۲»

(فخرین سماقی)

قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد که قبل از ازدواج، حتماً عفاف پیشه کنند تا خداوند به بهترین صورت زندگی آنان را سامان دهد.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، پیوند مقدس، صفحه ۱۵۱)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، زمینه‌های پیوند، صفحه ۲۱۳)

۲۷۰- گزینه «۴»

(یاسین ساعری)

امام علی (ع) می‌فرماید: «حبُّ الشَّیء یعنی و بصر: علاقه شدید به چیزی، آدم را کور و کر می‌کند.» در بخش «انتخاب همسر»، پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد همسر آینده با پدر و مادر خود مشورت کنیم. بنابراین، این هشدار دقیقاً به هدف چهارم (رشد اخلاقی و معنوی) مربوط می‌شود؛ چون رشد اخلاقی و معنوی نیازمند عقلانیت، مشورت و چشم‌بازبودن است و علاقه کورکورانه، این رشد را مختل می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگرچه علاقه با نیاز جنسی مرتبط است، اما صورت سؤال، بر «کور و کر شدن» در انتخاب اشاره دارد، نه در پاسخ به نیاز جنسی.

گزینه «۲»: هرچند انتخاب غلط، روی فرزندان تأثیر دارد، اما خود حدیث مستقیماً به فرایند انتخاب اشاره دارد، نه به تربیت فرزندان.

گزینه «۳»: انس با همسر، یک نیاز طبیعی است و علاقه شدید، لزوماً انس را از بین نمی‌برد، بلکه انتخاب صحیح را مختل می‌کند.

(سایر رشته‌ها: دین و زندگی ۲، پیوند مقدس، صفحه‌های ۱۵۲ تا ۱۵۳)

(رشته انسانی: دین و زندگی ۲، ترکیبی، صفحه‌های ۲۱۵، ۲۱۶ و ۲۲۳)

هوش و استعداد معلّمی

۲۷۱- گزینه «۳»

(فامد کریمی)

سال ۲۰۲۶ میلادی، ۱۷۵ سال پس از سال ۱۸۵۱ میلادی است. آغاز دهه ۱۳۱۰ نیز، حدوداً ۹۵ سال قبل از سال ۱۴۰۵ است. اختلاف عددهای ۹۵ و ۱۷۵، یعنی ۸۰ سال، یعنی ۸ دهه، جواب سؤال است.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۲- گزینه «۱»

(فامد کریمی)

در ابتدای بند دوم متن می‌خوانیم: «دانشگاه آزاد اسلامی در آغاز دهه ۱۳۶۰ شمسی، با هدف گسترش آموزش عالی برای همه اقشار جامعه، در پاسخ به محدودیت ظرفیت دانشگاه‌های دولتی تأسیس شد.» پس چالشی که پس از «اما» در بند نخست متن هست، به ظرفیت دانشگاه‌ها و وجود داوطلبان گسترده مربوط است.

(تکمیل متن، هوش کلامی)

۲۷۳- گزینه «۲»

(فامد کریمی)

بررسی دیگر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: معماری و طراحی سازه‌های دانشگاه تهران با مشارکت معماران ایرانی و فرانسوی رخ داد.
گزینه «۳»: دانشگاه تهران اکنون بیش از شش دانشکده دارد و در متن نیامده است که مؤثرترین دانشگاه ایران در جامعه علمی باشد.
گزینه «۴»: کیفیت پایین آموزش در دانشگاه آزاد یک واقعیت ثابت شده نیست، طبق متن، صرفاً انتقادهایی به آن وارد بوده است.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۴- گزینه «۴»

(فامد کریمی)

الف) طبق متن، نمی‌دانیم واکنش عمده نخبگان دانشگاه تهران به تأسیس دانشگاه آزاد اسلامی چه بوده است.
ب) طبق متن، نمی‌توانیم دو تفاوت مهم آموزش مدرن و آموزش کلاسیک را در ایران نام ببریم.
ج) طرح ایجاد دانشگاه ملی ایرانیان در دوران کدام وزیر رخ داده است؟
طبق متن، علی‌اصغر حکمت.

(درک متن بلند، هوش کلامی)

۲۷۵- گزینه «۴»

(ممید اصفهانی)

این که زمان به صورت مطلق، یکنواخت و مستقل از هر چیزی در جهان است؛ با این که زمان به سرعت ناظر و میدان گرانشی بستگی دارد هم خوان نیست، در واقع دومی با اولی مخالفت می‌کند و گزینه «۴» تنها گزینه‌ای است که این مخالفت را نشان می‌دهد.

(درک متن کوتاه، هوش کلامی)

۲۷۶- گزینه «۱»

(کتاب استعداد تعلیمی هوش کلامی)

برای مقایسه دو عامل، باید سایر عوامل یکسان شوند. تضاد ظاهری متن را می‌توان با گفته گزینه پاسخ به این شکل رد کرد که اگر تجهیزات جدیدتر نبود، کوهنوردان نیز به کارهایی که در حالت عادی از انجام آن عاجز بودند، دست نمی‌زدند.

(استدلال‌های متنی، هوش کلامی)

۲۷۷- گزینه «۲»

(کتاب استعداد تعلیمی هوش کلامی)

تنها چیزی که قطعی است، این است که شرکت بر اساس پرسشنامه، به گرایش و انتخاب آنان اعتماد کرده است.

(استدلال‌های متنی، هوش کلامی)

۲۷۸- گزینه «۳»

(فرزاد شیرمحمدی)

ممکن نیست زال و نریمان اطرافیان سام باشند. پس سه حالت داریم که دوتا مطلوب است:

سهراب	سام	رستم	نریمان	زال
رستم	سام	سهراب	نریمان	زال
رستم	سام	سهراب	زال	نریمان

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۷۹- گزینه «۲»

(فرزاد شیرمحمدی)

دو حالت ممکن:

رستم	نریمان	زال	سهراب	سام
سام	سهراب	زال	نریمان	رستم

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۰- گزینه «۴»

(فرزاد شیرمحمدی)

حالت‌های ممکن:

رستم	نریمان	زال	سهراب	سام
رستم	سام	سهراب	نریمان	زال
رستم	سام	سهراب	زال	نریمان

(استدلال و منطق، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۱- گزینه «۴»

(ممید کنی)

داده‌ها ناکافی است. برای مثال اگر ارزش گلابی ۱ باشد، ب < الف و اگر ارزش گلابی صفر باشد، ب = الف است.

(کفایت داده، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۲- گزینه «۳»

(عمید کنبی)

سهم دومی، $\frac{1}{3} \times \frac{2}{3} = \frac{2}{9}$ از کل است. پس $\frac{1}{3}$ باقی به دو نفر دیگر رسیده و الف = ب است.

(کفایت راره، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۳- گزینه «۲»

(عمید کنبی)

برای شماره‌گذاری تا صفحه ۱۰۰، رقم ۲ ده‌بار در یکان و ده‌بار در دهگان به کار رفته است، یعنی مجموعاً بیست بار، شانزده بار دیگر در صفحات ۲۰۰ به بعد است، دقت کنید ۱۲۲ دوتا دو دارد::

{۲, ۱۲, ..., ۹۲}, {۲۰, ۲۱, ..., ۲۹}
 {۱۰۲, ۱۱۲, ۱۲۰, ۱۲۱, ۱۲۲, ۱۲۳, ۱۲۴, ۱۲۵, ۱۲۶, ۱۲۷, ۱۲۸,
 ۱۲۹, ۱۳۲, ۱۴۲, ۱۵۲}

(معادله‌نویسی، نسبت و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۴- گزینه «۳»

(فاطمه راسخ)

شخص $18 \times 21 \times 15$ واحد کالا را خریده و به دسته‌های ۶ تایی تقسیم کرده. سپس $\frac{18 \times 21 \times 15}{6} = 945$ بسته دارد.

فرض می‌کنیم قیمت پرداختی او برای هر بسته ۱۰۰ تومان بوده باشد. در این صورت قیمت برجسب ۱۱۰ تومان و نصف آن ۵۵ تومان خواهد بود. شخص اکنون ۴۰۰ بسته ۵۵ تومانی فروخته و $945 - 400 = 545$ بسته دارد که باید به شکلی بفروشد که همان ۱۰۰ تومان برای هر دسته برگردد. یعنی حدود ۱۳۳ تومان:

$$(400 \times 55) + (545 \times ?) = 945 \times 100$$

$$\Rightarrow ? = \frac{94500 - 22000}{545} = 133$$

که به نسبت قیمت برجسب برابر است با:

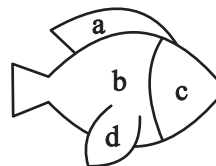
$$\frac{133}{110} = 1/21$$

(معادله‌نویسی، نسبت و تناسب، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۵- گزینه «۱»

(فاطمه راسخ)

در هر شکل الگوی سؤال داریم:

$$b = (d - c) \times a$$

پس:

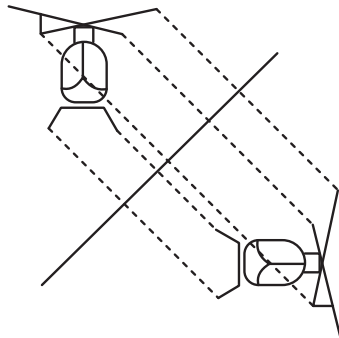
$$20 = (6 - ?) \times 4 \Rightarrow ? = 1$$

(الگوهای عددی، هوش منطقی ریاضی)

۲۸۶- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

تقارن خواسته شده:

به تفاوت جزئی طول خطوط سمت چپ شکل‌های گزینه‌های «۳» و «۴» دقت کنید که یک گزینه آن را نادرست رسم کرده است.

(قرینه‌یابی و دوران، هوش غیرکلامی)

۲۸۷- گزینه «۴»

(فاطمه راسخ)

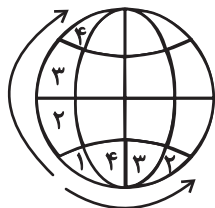
در هر ردیف از الگوی صورت سؤال، بخش‌های رنگی مشترک ستون‌های راست و چپ، در ستون وسط هم رنگی است، اگر شکل گزینه «۴» به جای علامت سؤال قرار بگیرد.

(الگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

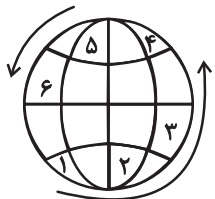
۲۸۸- گزینه «۲»

(فرزاد شیرممبرلی)

سه حرکت در الگوی صورت سؤال هست. دوتا به این شکل:

و دیگری به این شکل:

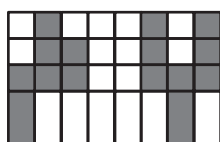

(الگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

۲۸۹- گزینه «۲»

(عمید اصفهانی)

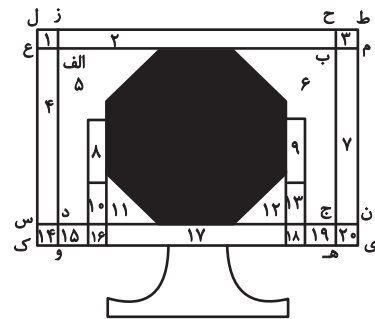
با جایگزینی شکل گزینه «۲» به جای علامت سؤال، الگو از تکرار شکل زیر حاصل می‌شود:

(الگوهای تصویری فطری، هوش غیرکلامی)

۲۹۰- گزینه ۳»

(عمید کنفی)

مستطیل‌های مدنظر:

(۱, ۲, ۳), (۱, ۲), (۲, ۳), (۲), (۸), (۸, ۱۰), (۸, ۱۰, ۱۶)
 (۹), (۹, ۱۳), (۹, ۱۳, ۱۸), (۱۷), (۱۷, ۱۶), (۱۷, ۱۶, ۱۵)
 (۱۷, ۱۶, ۱۵, ۱۴), (۱۷, ۱۸), (۱۷, ۱۸, ۱۹), (۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰)
 (۱۶, ۱۷, ۱۸), (۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹), (۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰)
 (۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸), (۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹), (۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰)
 (۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰), (۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹), (۱۴, ۱۵, ۱۶, ۱۷, ۱۸)

الف ب ج د / الف ب هـ و / الف م ن د / الف م ی و / ب ع س ج / ب ع ک
 هـ / م ع س ن / م ع ک ی / ج د ز ح / ج س ل ح / ن د ز ط / ن س ل ط
 (شمارش تمثیری، هوش غیر لگامی)